Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa
@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 327, 07 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 13 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਕੌਣ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਮਮਦਾਨੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤੀ

ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣਗੇ

ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਉਮੀਦਰਵਾਰ ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਮਮਦਾਨੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੀਬੀਐੱਸ ਮੁਤਾਬਕ, 34 ਸਾਲਾ ਮਮਦਾਨੀ 100 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੇਅਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਮਦਾਨੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੈਡਲੀਨ ਹਾਲਪਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਲੋਕ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ 'ਜ਼ੋਹਰਾਨ, ਜ਼ੋਹਰਾਨ, ਜ਼ੋਹਰਾਨ' ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਕੋਈ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਦੌੜ ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਮਮਦਾਨੀ ਅਤੇ ਐਂਡਰਿਊ ਕੁਓਮੋ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਿੱਚ ਮਮਦਾਨੀ ਤੋਂ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕਰਟਿਸ ਸਲੀਵਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਸਲੀਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਮਦਾਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੇਅਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੰਗਾ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗਾ ਕਰਾਂਗੇ।÷

ਯੁਗਾਂਡਾ ਤੋਂ ਕਵੀਨਜ਼ ਤੱਕ

ਕੰਪਾਲਾ, ਯੂਗਾਂਡਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ, ਮਮਦਾਨੀ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰੌਂਕਸ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੋਡੋਇਨ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੈਂਪਸ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਤਰੱਕੀ ਪਸੰਦ ਆਗੂ, ਜੋ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੇਅਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਪੇਨਿਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਮਦਾਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 27 ਸਾਲਾ ਬਰੂਕਲਿਨ ਅਧਾਰਤ ਸੀਰੀਆਈ ਕਲਾਕਾਰ ਪਤਨੀ, ਰਮਾ ਦੁਵਾਜੀ, ਡੇਟਿੰਗ ਐਪ ਹਿੰਜ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਮੀਰਾ ਨਾਇਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾ ਹਨ ਤੇ ਪਿਤਾ ਮਹਿਮੂਦ ਮਮਦਾਨੀ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ। ਮਮਦਾਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਟੇਟ ਅਸੈਂਬਲੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ÷ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ, ਕਦੇ ਫਿਲਮ, ਕਦੇ ਰੈਪ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਪਰ ਸਦਾ ਹੀ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ। ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਮਦਾਨੀ ਕਵੀਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੌਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਣ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸੰਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ÷ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਲੁਕ ਕੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।÷ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਸੰਗਠਨ ਡੀਆਰਯੂਐੱਮ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਗਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਅਰ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸੱਚੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਾਕਈ ਅਹਿਮ ਹਨ।÷ ਜਦੋਂ ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਨੂੰ 'ਮਿਸਟਰ ਇਲਾਇਚੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ੋਹਰਾਨ ਮਮਦਾਨੀ ਨੇ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਈ। ਉਹ 'ਮਿਸਟਰ ਕਾਰਡਾਮਮ' ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਰੈਪ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ 'ਨਾਨੀ' ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਲ ਲੇਖਕ ਮਧੁਰ ਜਾਫ਼ਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦਲੇਰ ਨਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਰੈਪ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਾਇਕ ਅਲੀ ਸੇਠੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਰੈਪ ਗੀਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਮਦਾਨੀ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ÷ਕਲਾਕਾਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮਾਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੀਏ।÷ 2020 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ ਅਸੈਂਬਲੀ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ, ਯੂਗਾਂਡਾ ਮੂਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਜ਼ ਤੀਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣੇ।

ਮਮਦਾਨੀ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ

ਮਮਦਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟਾਉਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਲੀਆ ਇਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ,÷ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਚੌਥਾ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਹਰ ਰਾਤ ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਮਦਾਨੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੈਨਹੈਟਨ ਦੀ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੈਲਫੀਜ਼ ਵੀ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਮਦਾਨੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ' ਅਤੇ ਇਹ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਨਾਟਾਲਣਯੋਗ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਾਏ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

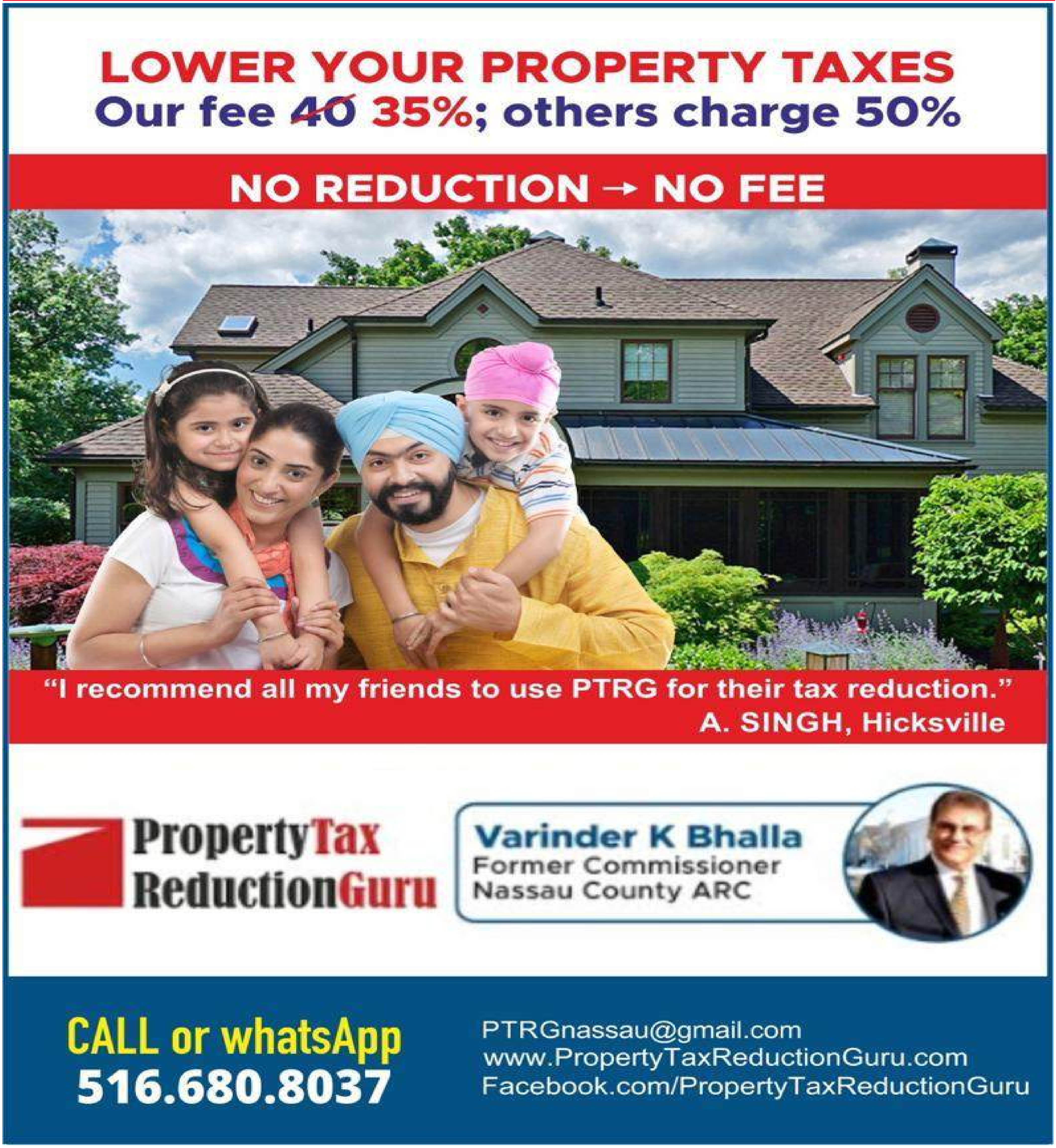

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 07 NOV TO 13 NOV, 2025

Hicksville Welcomes Dynamic Physical Therapy Services: a Cutting-Edge Physical Therapy Center with a Visionary Touch

HICKSVILLE, NY – On November 2nd, 2025, the vibrant community of Hicksville witnessed the grand opening of a revolutionary physical therapy facility of Dynamic Physical Therapy Services located at 153 Broadway, Hicksville, NY 11801. The event marked the debut of an extraordinary center that seamlessly blends innovation, state-of-the-art technology, and unparalleled expertise in the field of physical therapy. The expansive new facility boasts a range of elite equipment, including Technogym's Kinesis functional training system and the renowned AlterG treadmill—an advanced tool originally developed for NASA astronauts. Designed with every detail in mind, the center is an embodiment of Dr. Nilesh Soni's unwavering commitment to pushing the boundaries of physical rehabilitation. Offering cutting-edge electrodiagnostic technology and housing a team with over 100 years of combined clinical experience, the center promises an experience like no other.

In a testament to the center's dedication to both professionalism and compassion, patients are not only provided with world-class therapy equipment, but also with a team of empathetic experts who truly care about their well-being. The grand opening was met with tremendous enthusiasm and was a resounding success, receiving overwhelming support from the Hicksville community. The event was graced by distinguished guests, including New York Senator Steven D. Rhoads, Nassau County Legislator Rose Marie Walker, Town of North Hempstead County Clerk Mrs. Ragini Srivastava, Town of North Hempstead Council Member Ms. Christine Liu, and local luminaries such as Mr. Bobby Kalote, Mr. Jasbir Singh, and Mr. Deepak Bansal (Preetaplji, you may have their official designations) . The ceremony was also attended by over 250 well-wishers, friends, and family, all coming together to celebrate this remarkable new chapter in the neighborhood's healthcare landscape. Dr. Soni and his dedicated team have truly set a new standard for outpatient physical therapy, combining state-of-the-art technology with compassionate care in a facility designed for excellence. Hicksville is proud to welcome this transformative addition, one that is poised to become an integral part of the community's health and wellness journey. We invite you to visit the facility and experience firsthand the future of physical therapy—where innovation meets compassion. Welcome to the new era of rehabilitation in Hicksville. Visit us today and take the first step toward a healthier tomorrow.

Dr. Nilesh Soni: A Visionary Leader in Physical Therapy and Pain Management

With an illustrious career spanning over three decades, Dr. Nilesh Soni has earned his reputation as one of New York's foremost authorities in physical therapy, specializing in pain management and geriatric care. As the founder and clinical director of Dynamic Physical Therapy Services, established in 2003, Dr. Soni has long been at the forefront of outpatient rehabilitation, crafting innovative solutions tailored to the needs of older adults.

Dr. Soni's academic credentials reflect his unwavering commitment to excellence. He holds a Doctorate in Physical Therapy from the esteemed MGH Institute of Health Professions, a Master's degree from New York University, and another Master's in Physical Therapy from the University of Bombay. A Board-Certified Geriatric Clinical Specialist (GCS) by the American Physical Therapy Association, he holds an elite designation that signifies unparalleled expertise in the care of aging populations.

An inspirational mentor and trailblazer, Dr. Soni has shaped the careers of hundreds of physical therapists, having delivered over 1,000 educational seminars aimed at empowering community-dwelling older adults. His clinical philosophy, a harmonious blend of innovation, compassion, and measurable results, has set the benchmark in his field. Under Dr. Soni's visionary leadership, Dynamic Physical Therapy has pioneered groundbreaking programs, including the Comprehensive Osteoporosis Management Program and advanced myofascial release protocols, offering chronic pain relief where conventional methods have faltered. His work is not just a career—it's a mission to improve lives, restore function, and redefine the possibilities of rehabilitation. Dr. Soni's dedication continues to elevate the standard of care for older adults, positioning him as a true leader in the ever-evolving world of physical therapy.

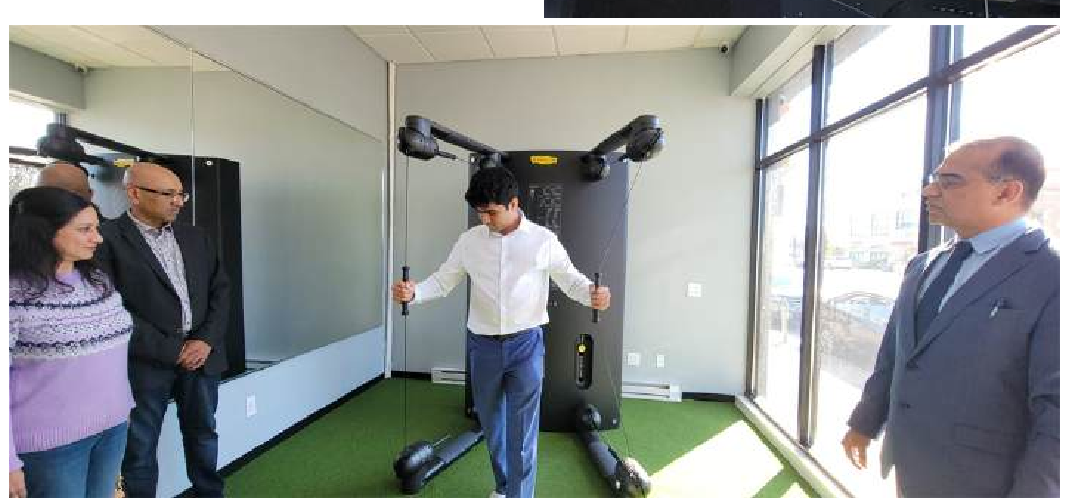

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 07 NOV TO 13 NOV, 2025

Hicksville Welcomes Dynamic Physical Therapy Services: a Cutting-Edge Physical Therapy Center with a Visionary Touch

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 07 NOV TO 13 NOV, 2025

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 557ਵੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ 23ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਯੋਜਿਤ

☛ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੱਡਾ ਉੱਦਮ

☛ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆ ਸ਼ਾਮਲ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਮਿਟੀ ਧੁੰਧੁ ਜਗਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਆ ਧੰਨ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ (ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਸਦੀਆਂ ਹਨ) ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ 113ਵੀ ਸਟ ?ਰੀਟ ਰਿੰਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨਵੰਬਰ 1, 2025 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੁਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀਆਂ , ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਟ ?ਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਲਕੀ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ । ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ ਸਮਾਮਤ ਹੋਇਆ । ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ (ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ), ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜਾ (ਚੈਅਰਮੈਨ) , ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ (ਕੈਸ਼ੀਅਰ) ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 114 ਸਟ ?ਰੀਟ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਲਿਬਰਟੀ ਸਟ ?ਰੀਟ, 101 ਐਵਨਿਊ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ 123ਵੀ ਸਟ ?ਰੀਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਾਲਕੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਵੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਭਗਤੀਮਈ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ । ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਜਗ ?ਹਾ ਜਗ ?ਹਾ ਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ , ਫਲ , ਜੂਸ , ਪਕੌੜੇ ਆਦਿ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ । ਵਲੰਟੀਅਰਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਸੋਹਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ । ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪੜਾਆਂ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿੰਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਰਾਏ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਇੱਥੇ ਕੁੱਝ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ । ਪੰਜ ਵਜੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਮਤ ਹੋ ਗਿਆ । ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਜਥੇਵੰਦੀਆ, ਕਮੇਟੀਆਂ , ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ । ਸੰਗਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਪਰਤ ਗਈਆਂ । ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਫੈਲ ?ਆ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉੱਦਮ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਇੱਕਠਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਧਰਤੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਗੂੰਜ ਉੱਠਦੀ ਹੈ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕੇ ।

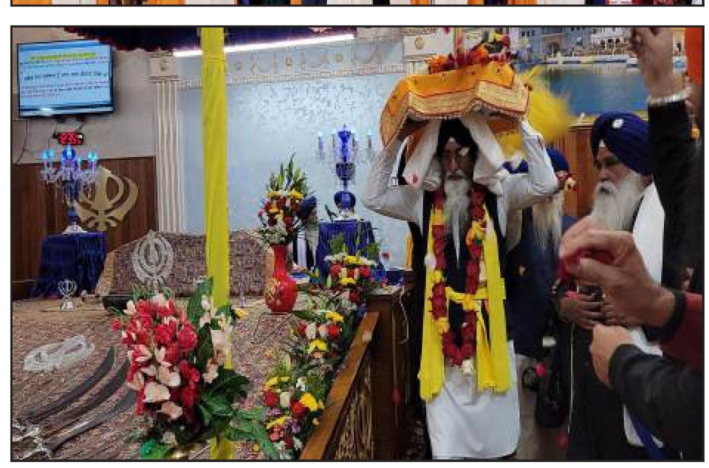

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 557ਵੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ 23ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਯੋਜਿਤ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 557ਵੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ 23ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਯੋਜਿਤ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

LOWER YOUR PROPERTY TAXES

Our fee 35% others charge 50%

NO REDUCTION → NO FEE

CALL 516-680-8037

HUGE TAX SAVINGS FOR OUR HOMEOWNERS

Muttontown $13,435
Jericho - $9,458
Levittown - $3,788
Roslyn - $3,435
Wantagh - $3,208
East Hills $7,925

Woodbury - $4,836
Bayville - $5,797
Westbury - $3,609
Bellmore - $3,731
Bethpage - $3,066
Manhasset $5,840

Varinder K Bhalla
Former Commissioner
Nassau County ARC

PropertyTax ReductionGuru

★★★★★ Five Star Rating by Our Clients

WWW.PropertyTaxReductionGuru.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 07 NOV TO 13 NOV, 2025

The Manaktala Family Celebrate Guru nanak Devi Ji birthday

The Manaktala Family (Mindy Manaktala Surin Manaktala) Organized a heartfelt Kirtan & Guru Ka Langar at Guru Gobind Sikh Center, Long Island New York. Family, friends, and community members gathered to share blessings, best wishes, and prayers for more happiness and success for the Manaktala family. The atmosphere was filled with devotion, love, and togetherness. Everyone enjoyed the delicious Langar, spreading the true spirit of Seva and Sangat. A huge thank you to the Manaktala Family for hosting such a soulful and memorable event.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 327
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
07 NOV TO 13 NOV, 2025

The Manaktala Family Celebrate Guru nanak Devi Ji birthday

The Manaktala Family (Mindy Manaktala Surin Manaktala) Organized a heartfelt Kirtan & Guru Ka Langar at Guru Gobind Sikh Center, Long Island New York. Family, friends, and community members gathered to share blessings, best wishes, and prayers for more happiness and success for the Manaktala family. The atmosphere was filled with devotion, love, and togetherness. Everyone enjoyed the delicious Langar, spreading the true spirit of Seva and Sangat. A huge thank you to the Manaktala Family for hosting such a soulful and memorable event.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

The Manaktala Family Celebrate Guru nanak Devi Ji birthday

The Manaktala Family (Mindy Manaktala Surin Manaktala) Organized a heartfelt Kirtan & Guru Ka Langar at Guru Gobind Sikh Center, Long Island New York. Family, friends, and community members gathered to share blessings, best wishes, and prayers for more happiness and success for the Manaktala family. The atmosphere was filled with devotion, love, and togetherness. Everyone enjoyed the delicious Langar, spreading the true spirit of Seva and Sangat. A huge thank you to the Manaktala Family for hosting such a soulful and memorable event.

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

The Manaktala Family Celebrate Guru nanak Devi Ji birthday

The Manaktala Family (Mindy Manaktala Surin Manaktala) Organized a heartfelt Kirtan & Guru Ka Langar at Guru Gobind Sikh Center, Long Island New York. Family, friends, and community members gathered to share blessings, best wishes, and prayers for more happiness and success for the Manaktala family. The atmosphere was filled with devotion, love, and togetherness. Everyone enjoyed the delicious Langar, spreading the true spirit of Seva and Sangat. A huge thank you to the Manaktala Family for hosting such a soulful and memorable event.

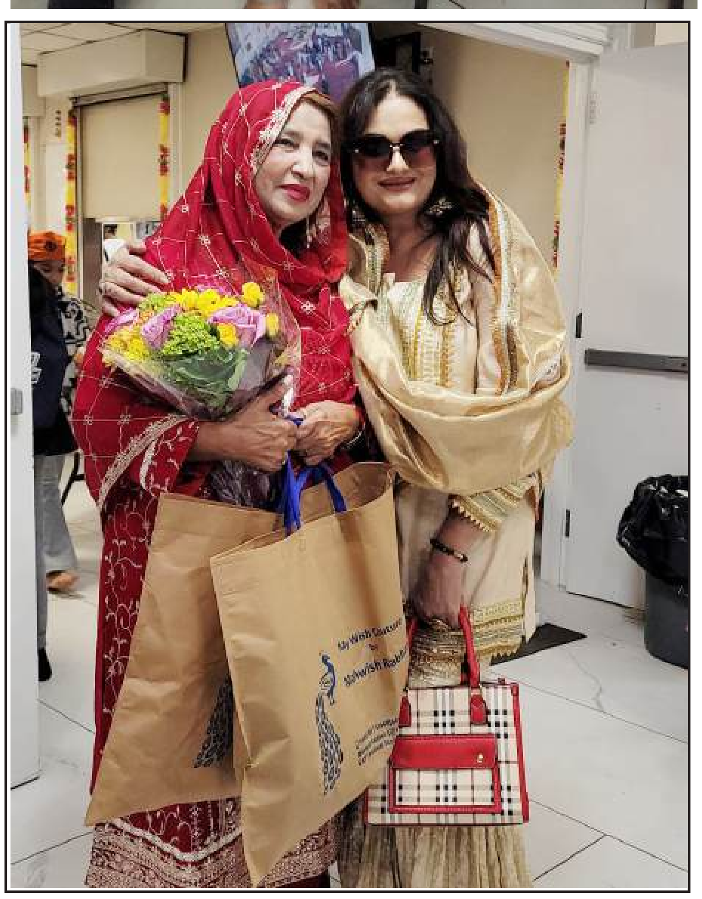

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

****
Sunil Kumar Gund
(Journalist) India
****
Raj Rani
Video editor
****
Jagmeet Kaur
97817-41631
****

ADVISORY BOARD

Joga Singh
****
Jaswinder Singh New Jersey
****
Mindi Manak
NewYork
****
Jagjit Singh Dasuya
****
Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago
****
G. S Singh Punjab
****
Sujan Nag, USA
****
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
****
Sarabjit Kaur Punjab
****
Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਨਾਮ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ

ਸਾਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੁਣ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ’ਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ)ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਵਧੇ।

ਭਾਰਤੀ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਪੱਛਮੀ ਆਰਥਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਗਭਗ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਓਨੇ ਹੀ ਘਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਟੀਵੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਫਰਿੱਜ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਆਦਿ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧੇਗੀ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਮੰਗ ਵਧਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧੇਗਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਸਤੂਆਂ ਵੇਚਣ ਨਾਲ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੀ ਵਧੇਗਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹੁਣ ਆਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਵਧੇ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੀਰੀਅਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ’ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੱਸ-ਨੂੰਹ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਕਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ, ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ’ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟੇਗੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਹੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵਧਾਉਣਗੀਆਂ? ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ’ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹੇ ਜੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੀ ਦਰ ਲਗਭਗ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਂ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਤਰੇਏ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਅਕਸਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ’ਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਿਵ-ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਵ-ਇਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ ’ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ’ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Preetnama
प्रीतनामा
खरा सच
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 327 Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com 07 NOV TO 13 NOV, 2025

फिर से हवा को जहर बनाता दिल्ली का आत्मघाती प्रदूषण

– ललित गर्ग

दिल्ली में बढ़ता प्रदूषण एक बार फिर दुनिया की नजरों में भारत की राजधानी को शर्मसार कर रहा है। कभी संस्कृति, ऊर्जा और प्रगति की पहचान रही दिल्ली आज धुएं और धूल की चादर में लिपटी दिखाई देती है। हवा में घुला ज़हर इस हद तक बढ़ चुका है कि सांस लेना भी एक जोखिम बन गया है। हाल ही में दिल्ली का एयर क्वालिटी इंडेक्स (एक्यूआई) 345 के खतरनाक स्तर तक पहुंच गया जो बहुत खराब से गंभीर श्रेणी में आता है। यह स्थिति न केवल दिल्लीवासियों के स्वास्थ्य के लिए खतरा है बल्कि यह भाजपा नेतृत्व वाली केंद्र सरकार और दिल्ली सरकार दोनों के लिए गहन चिंतन का विषय भी है। प्रश्न यह है कि क्यों हर वर्ष अक्टूबर-नवंबर में दिल्ली का आसमान धुंधला हो जाता है और जीवन दम घोंटने लगता है। इसका उत्तर जटिल है क्योंकि इसके लिए सरकार, समाज और व्यक्ति सभी जिम्मेदार हैं। दिल्ली की गिनती दुनिया के सबसे ज्यादा प्रदूषित शहरों में होना हमारे विकास के मॉडल पर एक गंभीर टिप्पणी है। जहरीली हवा में सांस लेना मुश्किल होने पर श्वसनतंत्र के रोगियों को किस संत्रास से गुजरना पड़ा होगा, अंदाजा लगाना कठिन नहीं है। यह स्थिति अन्य अनेक असाध्य रोगों का भी कारण बनती है।

प्रदूषण के प्रमुख कारणों में सबसे आगे है पराली जलाना। पंजाब, हरियाणा और उत्तर प्रदेश के किसानों द्वारा खेतों में बची फसल के अवशेष जलाने से हवा में सूक्ष्म कणों की मात्रा खतरनाक रूप से बढ़ जाती है। हवा की दिशा दिल्ली की ओर होती है जिससे यहाँ प्रदूषण का स्तर तेजी से चढ़ता है। इसके साथ ही दिल्ली की सड़कों पर चल रहे लाखों वाहनों का धुआं, निर्माण कार्यों से उड़ती धूल, खुले में कचरा जलाना और जनसंख्या का दबाव इस संकट को और गहरा करते हैं। यह कहना गलत नहीं होगा कि दिल्ली अब 'विकास' के नाम पर अपने ही अस्तित्व को निगलने लगी है। इस वर्ष एक बार फिर दीपावली के पटाखों ने प्रदूषण का चरम स्तर पर पहुंचा दिया है। भले ही कतिपय सामाजिक व धार्मिक संगठनों के सबल आग्रह के बाद भी सुप्रीम कोर्ट ने दिल्ली में सिर्फ पर्यावरण को कम हानि पहुंचाने वाले ग्रीन पटाखों की अनुमति दी थी, लेकिन प्रदूषण का स्तर बता रहा है कि यह प्रयास विफल रहा है। लोगों ने ग्रीन पटाखों की आड़ में प्रदूषण फैलाने वाले पटाखे जमकर फोड़े हैं। जो लोगों के आत्मघाती व्यवहार का ही परिचायक है। वैसे पर्यावरणविदों का मानना है कि ग्रीन पटाखे प्रदूषण नहीं फैलाते, यह सोच तार्किक नहीं है। दिल्ली में प्रदूषण की मौजूदा स्थिति को देखते हुए इस तर्क से सहमत हुआ जा सकता है। फिर भी यह कहना भी उचित नहीं कि सरकारें कुछ नहीं कर रहीं। केंद्र और राज्य सरकारों ने पिछले वर्षों में कई योजनाएँ शुरू की हैं। रेखा गुप्ता के मुख्यमंत्री बनने एवं भाजपा की सरकार बनने के बाद इस समस्या को प्राथमिकता के आधार पर हल करने के उपक्रम हो रहे हैं। ग्रेडेड रिस्पॉन्स एक्शन प्लान (जीआरएपी) लागू किया गया, जिसके अंतर्गत प्रदूषण के स्तर के अनुसार चरणबद्ध नियंत्रण उपाय किए जाते हैं। इलेक्ट्रिक वाहनों को प्रोत्साहित करने के लिए सब्सिडी दी गई, हजारों ई-बसें चलाई गईं, स्मॉग टावर लगाए गए और ग्रीन दिल्ली ऐप के माध्यम से शिकायतों के समाधान की व्यवस्था की गई। पराली जलाने की समस्या से निपटने के लिए किसानों को वैकल्पिक मशीनें उपलब्ध कराई गईं और सब्सिडी दी गई। इन प्रयासों से कुछ हद तक राहत तो मिली, परंतु समस्या की जड़ अब भी जस की तस है क्योंकि यह समस्या केवल प्रशासनिक नहीं बल्कि सामाजिक और मानसिक भी है।हम कभी पराली जलाने और कभी पटाखे छोड़ने को इस संकट का कारण बताते हैं, लेकिन वास्तव में प्रदूषण के कारक हमारे तंत्र की नाकामी में हैं, जिसकी वजह से दिल्ली के अधिकांश इलाकों में एक्यूआई तीन सौ पचास का आंकड़ा पार कर गया। दीपावली के बाद भी हवा का जहरीला बना रहना बेहद गंभीर विषय है। शायद वजह यह भी हो कि लोगों ने कुछ इलाकों में दो दिन दिवाली मनाई। लेकिन इस सारे प्रकरण में केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण बोर्ड की कवायदें भी निष्फल ही नजर आईं। ग्रैप-2 का लागू होना स्थिति की गंभीरता को ही दर्शाता है। यह तथ्य किसी से छिपा नहीं है कि दिल्ली में सर्दियों की शुरुआत होने पर वायु गुणवत्ता का संकट गहराने लगता है। जो दिल्ली की दिवाली के बाद प्राणवायु को ही दमघोंटू बनाने लगता है। हर साल शीर्ष अदालत की सक्रियता और सरकारी घोषणाओं के बावजूद स्थिति नहीं सुधरती तो यह हमारी आपराधिक लापरवाही की परिणति भी है। प्रदूषण बढ़ाने के अनेक कारण कठोर कानून के बावजूद यत्र-तत्र पसरे हैं। लोग अब भी खुले में कचरा जलाते हैं, अपने घरों और दुकानों के बाहर धूल फैलाते हैं, पुराने वाहनों का उपयोग जारी रखते हैं। हरियाली घटती जा रही है, वृक्ष कट रहे हैं और नए पौधे लगाने की परंपरा खत्म होती जा रही है। यह लापरवाही केवल सरकार पर दोष डालने से नहीं मिटेगी, बल्कि इसके लिए नागरिक चेतना की आवश्यकता है। यह सच है कि सरकार कानून बना सकती है, नियम लागू कर सकती है, परंतु जब तक जनता अपनी आदतें नहीं बदलेगी तब तक प्रदूषण पर काबू पाना असंभव है। यदि हम अन्य महानगरों से तुलना करें तो दिल्ली की स्थिति सबसे दयनीय है। मुंबई, बेंगलुरु या कोलकाता की तुलना में यहाँ प्रदूषण का स्तर दोगुना से भी अधिक है। इसका कारण यह है कि दिल्ली न केवल स्थानीय प्रदूषण झेलती है बल्कि पड़ोसी राज्यों के प्रभाव में भी आती है। इसलिए समाधान भी क्षेत्रीय स्तर पर ही संभव है। केंद्र सरकार को राज्यों के बीच समन्वय स्थापित कर स्थायी नीति बनानी होगी ताकि पराली प्रबंधन, निर्माण नियंत्रण, औद्योगिक उत्सर्जन और वाहनों की नीति पर एकरूपता लाई जा सके। इस समय आवश्यकता है कि प्रदूषण को सिर्फ मौसमी समस्या नहीं बल्कि राष्ट्रीय आपदा के रूप में देखा जाए। जनता में पर्यावरणीय चेतना को विद्यालयों, संस्थाओं और धार्मिक संगठनों के माध्यम से फैलाया जाए। हर कॉलोनी में 'ग्रीन जोन' विकसित हों, शहरी वनों का निर्माण हो, और हर व्यक्ति साल में कम से कम एक पेड़ लगाने का संकल्प ले। सार्वजनिक परिवहन का अधिक से अधिक उपयोग किया जाए और पुराने डीजल वाहनों को सख्ती से हटाया जाए। निस्संदेह, दिल्ली के प्रदूषण में अकेले पटाखों की ही भूमिका नहीं है, बल्कि लगातार बढ़ती आबादी का बोझ, हर साल बनने वाले एक लाख मकानों के निर्माण से फैलने वाला प्रदूषण तथा प्रतिवर्ष सड़कों पर उतरने वाली लाखों गाड़ियों का उत्सर्जन भी शामिल है। एक नागरिक के रूप में हमारा गैरजिम्मेदार व्यवहार इस संकट को बढ़ाने वाला है। दिल्ली का यह प्रदूषण दरअसल हमारे विकास मॉडल की असफलता का आईना है, जहाँ हमने सुविधाओं को तो बढ़ाया पर जीवन की मूलभूत आवश्यकता-स्वच्छ हवा को खो दिया। यह केवल सरकार की विफलता नहीं बल्कि समाज की सामूहिक असंवेदनशीलता का भी परिणाम है। यदि अब भी हमने चेतना नहीं दिखाई तो आने वाली पीढ़ियाँ स्वच्छ हवा को केवल इतिहास की किताबों में पढ़ेंगी।

आँखों को स्वस्थ रखने के लिए इन टिप्स पर करें अमल

जीवन में आंखों के बिना कुछ भी नहीं है। आँखे हमारे शरीर का सबसे अहम हिस्सा है, जो अगर एक पल के लिए भी हमसे अलग हो जाये तो हमारी ज़िन्दगी में अन्धेरा छा जाता है। लैपटॉप और मोबाइल के अत्याधिक उपयोग के कारण समय से पहले ही आंखें कमजोर होने लगी हैं। आप कुछ इन टिप्स को अपनाकर अपनी आँखों को ठीक कर सकते है और अपनी आँखों की रौशनी को हमेशा बनाए रख सकते है।

इस प्रकार बढ़ेगी रौशनी

आँखों को ठीक रखने के लिए रोज सुबह खाली पेट पालक के पत्ते खाये। पालक खाने से आँखों की रौशनी तो बढ़ती ही है साथ में इससे खून भी बढ़ता है। रोज सुबह खाली पेट देसी घी और उसमे पिसी हुई मिश्री और पिसी हुई काली मिर्च मिलाकर खाये। यह भी आपकी आँखों के लिए बहुत ही फायदेमंद है ।

जब भी बाहर से आए, आने के बाद और सुबह उठने के बाद भी ठंडे पानी से मुँह धोना चाहिए।

दो बादाम रात को भिगो दें और सुबह छिलके उतारकर घिस ले। फिर दूध में मिलाकर आंखों के चारों ओर लगा दें।

भोजन में हमेशा विटामिन ए, बी, सी का भरपूर मात्रा में सेवन करें। विटामिन एक की कमी से रतोंधी नामक रोग हो सकता है।

आँखों को ठण्डक पहुंचाने के लिए खीरे के टुकड़े को या फिर कच्चे आलू के टुकड़े को आँखे बंद करके रख सकते है । आंखों की रोशनी को तेज करने के लिए लहसुन और प्याज का इस्तेमाल रोज करें। अगर आँखों में जलन सी हो रही हो या फिर आँखें सूजी हुई हो तो चाय की पत्ती को उबालकर ठंडा कर ले। और फिर चाय को एक कपड़े में बांधकर आँखों पर रखें।

आँखों को एक बार छत की ओर देखें एक बार फर्श की ओर देखें। एक बार दाएं तरफ देखें और एक बार बाएं तरफ देखें। आँखों को गोलाई में नजरें घुमाएं पहले एक दिशा और फिर दूसरी दिशा में नजर घुमाए। इससे आपके आँखों का व्यायाम हो जाएगा।

ध्यान करें

अगर आपको अपनी दूर की नजर तेज करनी है तो खुले में बैठ जाएँ किसी एक बिन्दु पर नजर टिकाएँ जब तक देख सके तब तक ही रखें। प्रयाप्त नींद लें आँखों के लिए सोना भी बहुत जरुरी होता है। इसलिए हमेशा 6-8 घंटे सोना चाहिए । मूंगफली का सेवन करें मूंगफली आजकर काफी आ रही है और इसका सेवन सेहत के लिए लाभप्रद रहता है। इसे सस्ता बादाम भी कहा जाता है क्योंकि इसमें लगभग वो सारे तत्व पाए जाते हैं जो बादाम में होते हैं।

मूंगफली की अपनी मीठास होती है, लेकिन कम लोगों को ही पता होगा कि यह स्वास्थ्य के लिए भी बहुत फायदेमंद होती है। ज्यादातर लोग तो इसे स्वाद के लिए ही खाते हैं पर इससे होने वाले फायदे जानकर आप भी हैरान रह जाएंगे। मूंगफली में पर्याप्त मात्रा में आयरन, कैल्शियम, जिंक और प्रोटीन पाया जाता है, जो शारीरिक वृद्धि के लिए बहुत जरूरी है। अगर आप किसी भी कारण से दूध नहीं पी पाते हैं तो यकीन मानिए मूंगफली का सेवन इसका एक बेहतर विकल्प है।

इसके अलावा इसे खाने से ताकत मिलती है। ये विटामिन ई और विटामिन बी 6 से भरपूर है. मूंगफली में मौजूद तत्व पेट से जुड़ी कई समस्याओं में राहत देने का काम करते हैं। इसके नियमित सेवन से कब्ज की समस्या दूर हो जाती है।

मूंगफली खाने से शरीर को ताकत मिलती है। इसके अलावा ये पाचन क्रिया को भी बेहतर रखने में मददगार है। गर्भवती महिलाओं के लिए मूंगफली खाना बहुत फायदेमंद होता है। इससे गर्भ में पल रहे बच्चे का विकास बेहतर तरीके से होता है।

ओमेगा 6 से भरपूर मूंगफली त्वचा को भी कोमल और नम बनाए रखती है। कई लोग मूंगफली के पेस्ट का इस्तेमाल फेस पैक के तौर पर भी करते हैं। मूंगफली खाने से दिल से जुड़ी बीमारियां होने का खतरा कम हो जाता है।मूंगफली के नियमित सेवन से खून की कमी नहीं होने पाती है। बढ़ती उम्र के लक्षणों को रोकने के लिए भी मूंगफली का सेवन किया जाता है। इसमें मौजूद एंटी-ऑक्सीडेंट बढ़ती उम्र के लक्षणों जैसे बारीक रेखाएं और झुर्रियों को बनने से रोकते हैं।

कैंसर को बढ़ा भी देती है कैमोथेरेपी

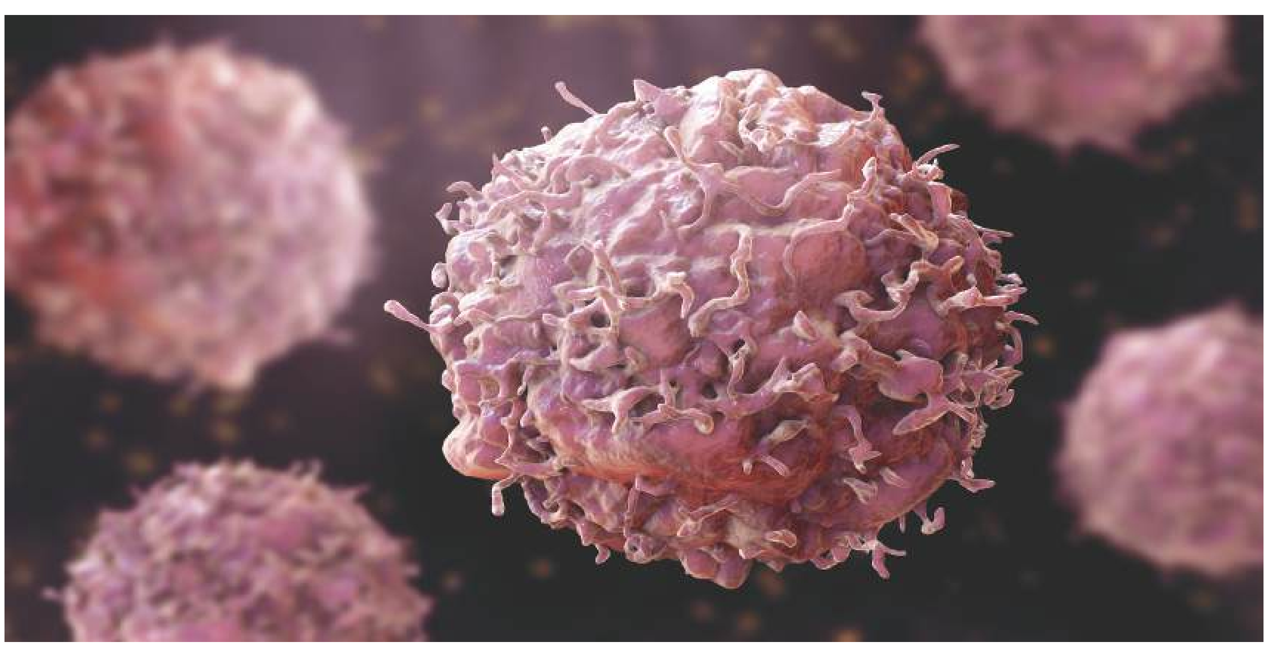

कैंसर से निपटने का कारगर तरीका कीमोथेरेपी उसके और आक्रामक रूप अख्तियार करने का कारण बन सकता है। हाल में हुए शोध में विशेषज्ञों ने दावा किया है कि कैंसरकारक ट्यूमर को खत्म करने के लिए किए जा रहे उपचार के प्रभाव से कैंसर के शरीर अन्य अंगों में फैलने का खतरा बढ़ जाता है।

एक शोध में विशेषज्ञों ने देखा कि कीमोथेरेपी कैंसर का अल्प अवधि उपचार है। यह कैंसर की आक्रामक रूप से वापसी का कारण भी बन सकता है।कीमोथेरेपी को स्तन कैंसर के मरीजों के इलाज का प्रायः पहले विकल्प के तौर पर देखा जाता है। यह बीमारी पर हमला कर उसे जड़ से खत्म भी कर सकता है हालांकि शोधकर्ताओं का कहना है कि यह लंबी अवधि की राहत नहीं हो सकता है।

शोधकर्ताओं का कहना है कि कीमोथेरेपी से ट्यूमर को खत्म करने की कोशिश के साथ-साथ यह नए ट्यूमर के विकसित होने का खतरा बढ़ता है। इसके कारण कैंसर गंभीर रूप अख्तियार कर सकता है और इसका इलाज करना पहले से अधिक मुश्किल हो सकता है। ऑपरेशन के पहले की जाने वाली कीमोथेरेपी के बाद ट्यूमर के ऊतकों की पड़ताल की जा सकती है। इससे यह देखा जा सकता है कि अगर ट्यूमर के मार्कर बढ़ रहे हैं तो कीमोथेरेपी को रोककर, पहले ऑपरेशन किया जा सकता है।

गोलियों या इंट्रा वेनस ड्रिप के जरिये दी गई कीमोथेरेपी की दवा रक्तप्रवाह के साथ पूरे शरीर में प्रवाहित हो सकती है। इस तरह दवा के ट्यूमर से निकलकर दूसरे अंगों पर हमले की फिराक में बैठी कैंसर कोशिकाओं तक पहुंचने की अधिक संभावना है। स्तन कैंसर के ज्यादातर मामलों में यही देखने को मिलता है।

पहले भी हुआ शोध

इससे पहले 2012 में हुए शोध में विशेषज्ञों ने दावा किया था कि कीमोथेरेपी ने स्वस्थ कोशिकाओं को ट्यूमर के विकास में मदद करने के लिए सक्रिय किया। सैद्धांतिक रूप से कीमोथेरेपी कैंसर कोशिकाओं को खत्म करने का सटीक तरीका है।

हालांकि उन्होंने कहा कि ट्यूमर को खत्म करने के लिए जरूरी मात्रा मरीजों के लिए नुकसानदेह हो सकती है। लिहाजा डॉक्टरों को इसकी खुराक हल्की करनी होती है जिसके कारण कैंसर को आगे बढ़ने में मदद मिल सकती है। इसके अलावा ट्यूमर कोशिकाओं के जीवित बचने की आशंका बढ़ जाती है। यह कीमोथेरेपी के प्रति प्रतिरोधी होने के साथ ही अन्य अंगों में फैल सकती है।

दूसरी श्रेणी का कैंसर

दूसरी श्रेणी के कैंसर को मेटास्टेटिक कैंसर कहते हैं। यह कैंसर का चौथा और अंतिम चरण होता है, जो आक्रामक तो होता ही है इसका इलाज करना भी संभव नहीं होता है।

मोतियाबिंद से बचाव करती है भिंडी

भिन्डी की सब्जी खाने में जितनी मजेदार होती है उतनी ही सेहत के लिए अच्छी। भिन्डी रोज खाने से मोतियाबिंद होने का खतरा कम होता है।

भिंडी के लाभ -भिंडी खाने के से मोतियाबिंद का खतरा कम होता है। भिन्डी में विटामिन ए काफी मात्रा में होता है। इसके साथ बीटा कैटरिन और ल्यूटिन भी पर्याप्त मात्रा में होता है। इस कारण यह मोतियाबिंद के खतरे को कम करती है।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

I will stand up for New York against Trump, says Mayor-elect Zohran Mamdani

Mayor-elect Zohran Mamdani vows to confront Trump's "authoritarian administration" and New York's affordability crisis, promising to defend the city while launching an all-women transition team to deliver on his bold agenda.

Fresh off his historic win in New York City's mayoral race, Zohran Mamdani vowed on Wednesday to stand up for New York against Trump. He said his victory was a mandate to tackle what he called the city's twin crises -- an authoritarian administration in Washington and a deepening affordability crunch at home.

"New Yorkers are facing twin crises in this moment — an authoritarian administration and an affordability crisis," Mamdani said at his first post-election news conference. "And it will be my job to deliver on both." The 34-year-old Democrat, who will become New York's first Muslim and South Asian mayor, said he intends to challenge President Donald Trump's threats to strip federal funding from the city while tackling rising housing and living costs."I will stand up for this city and ensure we don't blame Washington for everything that's broken here," he said, adding that many of New York's problems "predate the Trump administration."Still, Mamdani left the door open to dialogue. "If there's ever anything that could benefit the people of this city, I'm ready and willing to speak to anyone — even President Trump," he said, noting that the White House had yet to reach out to congratulate him.

At the same event, Mamdani announced an all-women transition team — a group he said had "a track record of being able to handle multiple crises at the same time." The team includes political strategist Elana Leopold, United Way of New York City President Grace Bonilla, former Deputy Mayor

Melanie Hartzog, former FTC chair Lina Khan, and former First Deputy Mayor Maria Torres-Springer.Mamdani, who defeated former Gov. Andrew Cuomo and Republican Curtis Sliwa, now faces the challenge of turning his bold affordability agenda — including free child care, city-run grocery stores, and fare-free buses — into policy.

He said his administration would be compassionate and capable, capable of delivering the same policies we ran on for the last year.

Trump, who had repeatedly warned against a Mamdani victory, reacted online after the results came in. "...AND SO IT BEGINS!" he posted on Truth Social. Mamdani brushed off the comment, saying, "I won't mince my words when it comes to Donald Trump. But this isn't about two individuals. It's about the people of New York." More than 2 million New Yorkers cast ballots in the contest, the largest turnout in a mayoral race in more than 50 years, according to the city's Board of Elections. With roughly 90% of the votes counted, Mamdani held an approximately 9 percentage point lead over Cuomo.

Trump not on ballot: US President on Republicans' poor show in local elections

Reacting to Republican losses in multiple US mayoral and gubernatorial races, including Democrat Zohran Mamdani's victory in New York City, President Donald Trump, citing pollsters, claimed that the two main reasons for the defeats were his absence from the ballot and the ongoing government shutdown.

In a post on Truth Social, the President wrote, "'Trump wasn't on the ballot, and shutdown, were the two reasons that Republicans lost elections tonight,' according to pollsters."Trump's post came shortly after Democrats swept a trio of races on Tuesday in the first major elections since he assumed office in January, giving the party a shot of momentum as it looks ahead to the congressional midterm elections next year.In New York City, Mamdani, the 34-year-old Democratic capped a meteoric and unlikely rise from an anonymous state lawmaker to one of the country's most visible Democratic figures. He will be the first Muslim mayor of the country's biggest city.In Virginia and New Jersey, Democrats Abigail Spanberger and Mikie Sherrill won the elections for governor with commanding leads, respectively.

The President has been very critical of Mamdani, and had endorsed Andrew Cuomo, the former New York City Governor who ran as an Independent, in the polls. Trump, who was born in Queens and often refers to New York as his first home, claimed the city would become a complete and total economic and social disaster if Mamdani wins.On the eve of the high-profile election, Trump urged New York City voters to support Cuomo, remarking that they did not "really have a choice."

"Whether you personally like Andrew Cuomo or not, you really have no choice. You must vote for him, and hope he does a fantastic job. He is capable of it, Mamdani is not," he added.This post marked Trump's most direct intervention yet in a local race that has drawn national attention amid deep ideological divides over housing, policing, and federal aid.

The President earlier had also threatened to withhold federal funds and send only "the very minimum" to New York City if Mamdani won the election.

Mamdani, however, was not the only Democrat to draw Trump's ire. The other two Democratic winners — Spanberger and Sherrill — have also faced their share of criticism from the President. In Virginia, the Trump administration threatened to fire federal workers, a move with an outsized impact on the state adjacent to Washington, D.C., and home to many government employees.

In New Jersey, he froze billions in funding for a new Hudson River train tunnel, a critical project for the state's large commuter population.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

UNDERSTANDING SHOULDER IMPINGEMENT SYNDROME

The Shoulder impingement syndrome (SIS) is one of the most common causes of shoulder pain, particularly among athletes, manual laborers and individuals engaged in repetitive overhead activities. This impingement is characterized by the compression of rotator cuff tendons between the humeral head and the acromion, this condition can significantly limit upper limb function.

The human shoulder is a complex joint designed for mobility rather than stability. Its wide range of motion is made possible by the coordination of bones, tendons and muscles, particularly the rotator cuff group. However, this very complexity renders the joint vulnerable to overuse injuries and mechanical conflicts, the most prevalent being shoulder impingement syndrome. This impingement was firstly described by Charles Neer in 1972 and this syndrome represents a mechanical entrapment of soft tissues in the subacromial space, leading to pain, inflammation and functional limitation.

CAUSES

Shoulder impingement arises primarily from the narrowing of the subacromial space, typically between the acromion process and the head of the humerus. The key contributing factors can be categorized as structural and functional:

STRUCTURAL FACTORS:

Acromial morphology:

A hooked or curved acromion can increase the likelihood of impingement.

Bone spurs (osteophytes):

Age-related changes and degenerative arthritis may cause bony projections that reduce the space for tendons.

Thickened coracoacromial ligament:

Chronic inflammation or microtrauma can lead to fibrotic thickening, further compressing the rotator cuff.

FUNCTIONAL FACTORS:

Muscle imbalance:

Weakness in rotator cuff or scapular stabilizing muscles leads to altered shoulder biomechanics.

Overuse and repetitive motion:

Common in swimmers, painters, and tennis players, repetitive overhead activity causes microtrauma and tendon inflammation.

Poor posture:

Forward head and rounded shoulder posture can decrease subacromial space, contributing to chronic impingement.

IMPACT ON DAILY LIFE AND PERFORMANCE

Shoulder impingement can severely limit an individual's ability to perform everyday tasks such as reaching, lifting, dressing, or combing hair. Pain is typically felt during overhead movements or while lying on the affected side. In athletes, it can hinder throwing, swimming, or weightlifting performance. Chronic untreated impingement may lead to rotator cuff tendinopathy, bursitis, or even partial tears, significantly impairing quality of life and occupational productivity.

MEDICAL MANAGEMENT

Treatment of shoulder impingement follows a stepwise approach, beginning with conservative therapies and progressing to surgical intervention when necessary.

PHARMACOLOGICAL TREATMENT:

Nonsteroidal Anti-Inflammatory Drugs (NSAIDs):

Non steroidal anti inflammatory drugs are highly effective such as ibuprofen or naproxen, to reduce pain and inflammation.

Corticosteroid Injections:

Local subacromial injections may provide temporary relief in acute cases but should be used cautiously due to tendon-weakening potential.

SURGICAL OPTIONS:

Arthroscopic Subacromial Decompression (ASD):

This surgery involves shaving of the acromion or removal of bony spurs to enlarge the subacromial space.

Rotator Cuff Repair:

It is recommended in advanced cases with partial or full-thickness tears.

However, surgery is generally reserved for cases that fail to respond to six months or more of conservative therapy.

ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
SURINDERPAL SINGH
FACULTY IN SCIENCE DEPARTMENT
SRI AMRITSAR SAHIB PUNJAB.

ROLE OF PHYSIOTHERAPY

Physiotherapy forms the cornerstone of non-surgical treatment. Scientific evidences suggests that a well-structured rehabilitation program can restore shoulder function, reduce pain and prevent recurrence.

KEY PHYSIOTHERAPEUTIC STRATEGIES INCLUDE:

Postural correction and scapular stabilization exercises to restore proper biomechanics.

Rotator cuff strengthening exercises such as internal and external rotations using resistance bands.

Range of motion exercises to prevent stiffness and maintain flexibility. Manual therapy and myofascial release to reduce muscular tightness and improve circulation. Ultrasound or cryotherapy as adjunct modalities for pain control. A consistent physiotherapy program under professional supervision can often eliminate the need for surgery in early and moderate stages.

NATURAL AND DIETARY SUPPORT

Nutrition plays an adjunctive role in reducing inflammation, promoting tendon healing and supporting joint health. A balanced anti-inflammatory diet can complement medical and physiotherapeutic interventions.

RECOMMENDED DIETARY COMPONENTS:

1. Omega-3 fatty acids: F
Omega 3 fatty acids are found in flaxseeds, walnuts and fish oil and these help to modulate inflammatory responses.

2. Vitamin C and Collagen Precursors: Citrus fruits, bell peppers and bone broth support collagen synthesis for tendon repair.

3. Vitamin D and Calcium:
Vitamin D and Calcium are highly essential for bone strength and muscle performance.

4. Turmeric (Curcumin): Turmeric is a natural anti-inflammatory natural product that can help reduce pain and swelling.

5. Magnesium-rich foods: S
Magnesium rich foods such as spinach, almonds and avocado aid in muscle relaxation and recovery.

Conversely, processed foods contains high contend of refined sugar and trans fats and these should be avoided as they aggravate inflammation. Maintaining proper hydration and an ideal body weight further aids shoulder joint health.

The Shoulder impingement syndrome is a multifactorial condition that exemplifies the delicate balance between mobility and stability in the human shoulder. While structural anomalies may predispose individuals to impingement, lifestyle, posture and repetitive mechanical stress are often the true culprits. Early diagnosis, proper physiotherapy and supportive nutrition can effectively restore function and prevent chronic disability. A holistic approach combining medical science and natural management not only relieves symptoms but enhances musculoskeletal longevity — a message vital for athletes, professionals, and the general population alike.

Children's Eyesight is Declining Rapidly. By 2050, Almost Half of The World's Population will need Glasses

One of the biggest concerns of the modern era is the rapid decline in children's eyesight. Where earlier, only a few children wore glasses, today more than half of the children in every classroom are seen wearing them. According to recent reports by scientists, if this trend continues, almost half of the world's population will need glasses by 2050. The biggest reason behind this is — excessive use of screens. Mobiles, tablets, laptops and televisions have become a part of children's lives. Now, digital screens have replaced the open air for playing, reading and entertainment. Due to this, the eyes have to face constant stress. The second important reason is — lack of outdoor activities. Scientific studies show that spending more time in natural light improves eye health and prevents myopia (weak farsightedness). But today's children are being confined within the four walls of homes and schools. There has also been a change in diet. Junk food has replaced nutritious food, leading to a deficiency of vitamin A and other essential nutrients — which are essential for eyesight.

This situation is not just a vision problem, but a social warning. If we are not careful today, by 2050, almost half of the world's population will need glasses in the lives of future generations. The glasses may be limited to the eyeglass. Parents and teachers should encourage children to play outdoors, reduce screen time, and get their eyes checked regularly. Reconnecting with nature is the most effective solution to this crisis. Reasons for the increasing cases: While genetic factors are partly responsible, environmental and lifestyle changes are believed to be the main reason for this rapid increase in myopia: Screen time and close work: Spending too much time on close work like mobile phones, tablets, computers and reading books for long periods of time puts strain on the eyes.

ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Vijay Garg Retired Principal Malout Punjab

Spending less time outdoors (: Studies have shown that children who spend more time outdoors in natural light have a lower risk of developing myopia. It is believed that outdoor light releases dopamine in the retina, which may help slow down eye growth. Increasing study load: In many Asian countries where the rate of myopia is highest, increasing study load in childhood and prolonged indoor study are also considered a cause. Prevention and measures: Urgent action is needed to prevent this crisis: Increasing outdoor play time: Children should be encouraged to spend at least 90 to 120 minutes outdoors in natural light every day. 20-20-20 rule: When using digital screens, look at an object 20 feet away for 20 seconds every 20 minutes. Regular eye exams: Getting children's eyes checked regularly, so that appropriate treatment can be started to control myopia as soon as it is detected (such as special glasses or eye drops). Ultimately, our children's vision is not just the light of their eyes, but the light of the future. If we take care of ourselves today, tomorrow's world will be seen not through glasses, but through clear eyes.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 327
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
07 NOV TO 13 NOV, 2025

Guru Nanak Jayanti: The path of truth, service and equality.

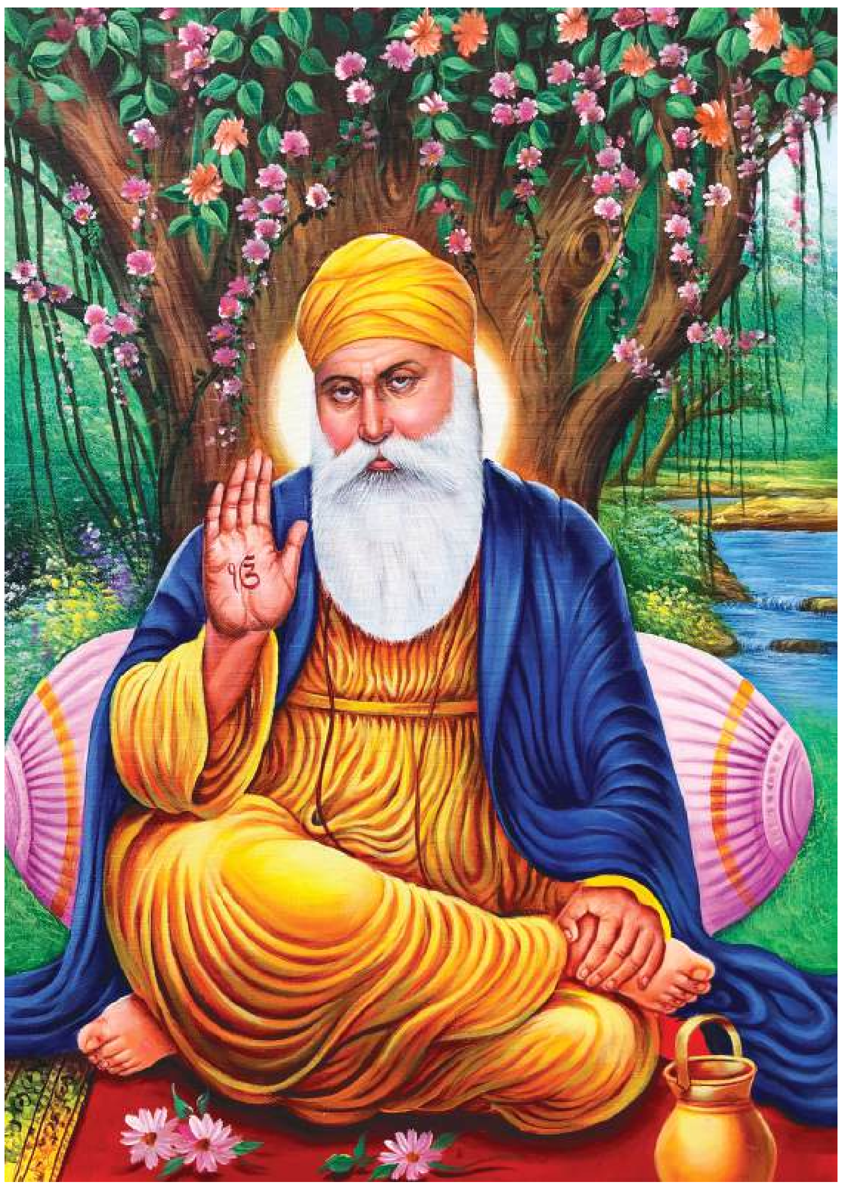

Guru Nanak Dev Ji's birth anniversary is not merely a religious festival, but a remembrance of the universal values ??of humanity. Truth, compassion, equality, and service were the pillars of his life. Today, when society is entangled in walls of division, discrimination, and selfishness, Guru Nanak's teachings teach us that attaining God lies not merely in worship or rituals, but in honest living, philanthropy, and loving behavior. This day inspires us to introspect and serve the society.

If any great man in India's spiritual history presented the universal principles of humanity in a simple and practical form, it was Guru Nanak Dev Ji. This great saint of the 15th century instilled a revolutionary consciousness against the evils, superstitions, and discrimination prevalent in the society of his time. He was not only the founder of Sikhism but also a true guide of humanity who taught that there is "Ek Omkar"—that is, there is only one God who is the creator of all.

This year, Guru Nanak Jayanti is celebrated on Wednesday, November 5, 2025. This day not only commemorates his birth but also serves as an opportunity to embrace his teachings. Guru Nanak Dev Ji was born in 1469 in Talwandi (now Nankana Sahib in Pakistan). From childhood, he possessed spiritual consciousness and a curiosity to seek truth. He dismissed distinctions based on caste, class, religion, and sect as meaningless, declaring, "There is no Hindu, no Muslim; all humans are one."

Guru Nanak Dev Ji's teachings were not limited to any particular community. He preached to every individual that the path to God lies through action, truth, and love. He established three fundamental principles in his life: "Naam Japo, Kirat Karo, Vand Chhako"—these three principles embodying a complete philosophy of life.

Chant the name – remembering God and walking on the path of truth.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
-Priyanka Saurabh
(Mob.) 7015375570
(Talk + Whatsapp)

Kirat Karo – Earn a living by working honestly.

Vand Chhako – sharing your income and resources with others.

These principles still hold the most practical teachings of social harmony and economic justice. Another major contribution of Guru Nanak Dev Ji was the tradition of seva (service) and langar (food). Langar was not merely a place for dining but a symbol of equality, where kings and paupers ate in a row. This tradition challenged the caste divisions of the time. Even today, this tradition continues in Sikh gurdwaras, providing millions with an experience of selfless service and togetherness.

Guru Nanak Dev Ji used to say – "Service should be done without pride, only then it is true service." This idea is as relevant in today's selfish society as it was five centuries ago. Guru Nanak Dev Ji also opposed society's contemptuous attitude towards women. He said, "So kyun manda aakhye, jit janme rajan." Meaning, "Why should a woman, who gives birth to a child, be considered inferior?" This statement of his is the most ancient and powerful declaration of women's equality in Indian society. Today, when women's empowerment is discussed on global platforms, Guru Nanak's thoughts remind us that true equality comes not from any law, but from attitude.

Guru Nanak Dev Ji's message embodied religious tolerance and dialogue. He interacted with people of different religions and cultures, undertaking pilgrimages known as Udaasis, to Mecca and Medina, Tibet, and Bengal. During these journeys, he made it clear that true religion is service to humanity, not mere ritualistic worship. He also said, "God is in everyone, there is no one big or small." This thought inspires us to rise above ethnic, religious, and linguistic divisions.

While 21st-century society may be technologically advanced, it still struggles with division, hatred, and inequality mentally and morally. In this context, the teachings of Guru Nanak Dev Ji serve as a guiding light. He considered honesty and hard work the foundation of life, providing a moral compass in today's era of corruption and ostentation. His call for equality is at the heart of today's discourse on social justice and human rights. His spirit of service teaches us that spiritual satisfaction lies in the welfare of others.

Guru Nanak Dev Ji considered nature as God's creation and said – "Water is the Guru, water is the father, earth is the mother."

his verse conveys the profound message of environmental balance. He taught that peace comes only when we respect nature. Today, as the world faces climate change and ecological crisis, Guru Nanak's words become more relevant than ever.

Guru Nanak Dev Ji's ideas were not merely religious, but also imbued with a democratic spirit. He promoted the tradition of collective decision-making and consultation. The concepts of Sangat and Pangat among his followers embody this democratic spirit—where all are equal, none dominates.

Guru Nanak Dev Ji's teachings are not specific to any one era, religion, or culture, but are timeless guidance for all humanity. When we embody his teachings—truth, compassion, service, and equality—in our lives, we not only rise spiritually but also lay the foundation for justice and peace in society.

Guru Nanak Jayanti reminds us that true devotion to God lies not in bowing down at a temple, mosque, or gurudwara, but in love and respect for every living being. What today's world needs most is to rekindle the flame of Guru Nanak's teachings. His message will remain immortal forever.

"Sabna andari aku rabu vartai, sabna ka karta ape soi."

(God is within everyone, He is the creator of all.)

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

Looting the Donkey Route: Trafficking in the Dreams of Youth

Lured by the promise of a bright future abroad, Indian youth are falling prey to illegal means. This network of agents is not only breaking the law but also stealing the hopes of families and the future of the country.

The "Donkey Route" is an illegal migration route through which young Indians attempt to reach the United States or Europe without visas or valid documents. This route runs from India through Pakistan, Iran, Turkey, Greece, Italy, France, and then Mexico to the United States. Along the way, smugglers, agents, and criminal gangs extort money from travelers. Sometimes, people drown at sea or are caught crossing the border. Every year, hundreds of Indians die or disappear on this dangerous journey—leaving their families deeply in debt and grief.

In many parts of India, especially in states like Haryana, Punjab, Gujarat, and Uttar Pradesh, a new and dangerous trend is rapidly spreading—the dream of traveling abroad via the "donkey route." The word "donkey" is derived from the English word donkey, meaning "to travel without permission or by illegal means." It sounds like a movie story, but the reality is far more horrifying. This route has not only eroded the future of young people but has also posed a serious humanitarian and economic crisis for society and the administration.

In rural and semi-urban India, "going abroad" is no longer just an aspiration, but a symbol of success. Many young people risk everything in search of jobs, respect, and a better life. Agents show them rosy dreams—"I'll be standing on American soil in just a few days," "I'll earn a salary in dollars," "Life there is like heaven."

But the truth is, these dreams often cost lives. Most young people embarking on the Donkey Route are not told that the journey can last for months, traversing deserts, seas, and dangerous jungles. Along the way, they face hunger, thirst, cold, and violence. Many people go missing on this journey, never to be heard from again.

The entire donkey route business operates through an organized network of fake travel agents, passport brokers, local leaders, and foreign gangs. According to one estimate, more than 5,000 young people in India attempt to travel abroad illegally each year, and agents charge them between 15 and 25 lakh rupees.

According to an Amar Ujala report, 3,053 fraudulent travel agents were arrested from 2019 to 2025. However, the actual number is likely much higher, as most victims don't report due to fear or shame. Agents often target families struggling with unemployment and poverty, hoping their son will "settle abroad." But the result is debt, ruin, and shattered dreams.

Starting in India, the route travels through Pakistan, Iran, Turkey, Greece, Italy, France, and finally Mexico to the United States. During this journey, people are often crammed into boats at sea, crossing deserts, or stranded in frozen forests. Several human rights organizations have reported that hundreds of Indians die or go missing on this journey every year.

In February 2023, two young men from Gujarat died near Turkey while trying to cross the border into Europe. Such incidents have become commonplace. This is not only a crime but also a blot on humanity.

The US and European countries have now intensified surveillance on illegal immigration. After 2022, the US has signed a data-sharing agreement with India to quickly identify people arriving through the Donkey Route. If caught, they are deported, often facing months in prison.

On the other hand, the European Union has also implemented stricter visa and entry regulations. This has resulted in agents resorting to more dangerous routes—such as sea routes or crossing jungles—which further increase the risk to life.

The donkey route is not only a crime but also a significant burden on the rural economy. A significant portion of the youth abandon farming and local employment, even selling their land in pursuit of foreign employment. A mindset has developed in villages that "those who haven't gone abroad haven't succeeded."

The result of this trend is a shrinking rural labor force, families sinking into debt, and young people losing faith in legal employment systems. This situation weakens India's demographic strength in the long run.

The Indian government has mandated registration and verification for travel agents. The Ministry of External Affairs has also launched an e-Migrate portal, which provides a list of legitimate agents. Despite this, due to lack of awareness and corrupt systems, fraudulent agents remain active.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

- Dr. Satyavan Saurabh,
:9466526148,01255281381

Laws exist—the Immigration Act of 1983 and the Passport Act of 1967—but they aren't effectively enforced. Agents in small towns openly advertise "immigration abroad," and police only notice them when a major incident occurs.

The media has periodically tried to raise awareness about this issue. Newspapers like Amar Ujala have exposed how the "donkey-route" business has spread to hundreds of villages in Haryana, Punjab, and western Uttar Pradesh.

But along with this, the society will also have to introspect –

Why do young people feel that they cannot succeed while living in the country?

Why has going abroad become a symbol of prestige?

Why is that environment not being created in the villages which can provide opportunities to the youth here?

Campaigns should be launched at the village, college, and panchayat levels to highlight the dangers of illegal migration. The Ministry of External Affairs, the Labor Department, and the media should work together to ensure that no young person travels abroad without legal procedures. Skill development, self-employment, and local industries should be encouraged for rural youth to reduce the attractiveness of going abroad. Simply arresting fraudulent agents is not enough; their financial networks must be disrupted. Provisions such as asset confiscation and lengthy sentences should be strictly enforced.Society must understand that success doesn't come simply by setting foot on foreign soil. Opportunities exist within the country—it just takes a shift in perspective. India should work with countries where these networks operate to stop cross-border human trafficking. India has the world's largest youth population. This demographic asset can be a boon if channeled properly. If these youth are pushed into illegal activities, it will be a huge loss to the nation. Avoiding the "donkey route" requires not just law, but thought and discretion. We must understand that no dream can be so big as to surpass human dignity, security, and self-respect. The Donkey Route isn't just a crime story; it's a saga of the frustration, unemployment, and confusion of India's youth. Until society and the government work together to provide legal, safe, and respectable opportunities for young people, the business of such agents will continue to flourish.

It is time for bold action, true awareness, and a shift in mindset that believes "going abroad is success." Because the real developed India will be one where the youth can realise their dreams in their own country.

Democrat Ghazala Hashmi is Virginia's 1st Indian-American, Muslim Lieutenant Governor

Democrat Ghazala Hashmi made history Tuesday, winning Virginia's race for lieutenant governor and becoming the first Indian American and first Muslim to hold statewide office in the Commonwealth. She defeated Republican John Reid, a Richmond broadcaster. Hashmi, currently a state senator representing a district south of Richmond, emerged as a prominent figure in Virginia politics after first winning election in 2019 by flipping a Republican-held seat. Her victory Tuesday cements her as one of the most visible Democrats in a state where political tides have swung sharply in recent years.In her victory speech, Hashmi thanked voters for "believing in a Virginia that embraces its diversity and its shared future." She added, "As a daughter of immigrants and as a lifelong educator, I know that our strength lies in learning from one another -- and in ensuring opportunity for every Virginian." She has pledged to push for progressive reforms, including a repeal of Virginia's Right to Work law, which she argues undermines workers' rights. Hashmi has also hinted at a tense relationship with President Donald Trump, now in his second term, calling his administration "worse than the first time around" and accusing him of surrounding himself with "villainous creatures." "Tonight, Virginia proved once again that our diversity is our greatest strength," Hashmi said. "We are not turning back — we are moving forward, together."

Hashmi's win is historic on multiple fronts. In addition to breaking barriers as the first Indian American, Muslim, and South Asian elected to statewide office in Virginia, she will now preside over the state Senate, wielding the gavel in a chamber narrowly controlled by Democrats. Born in Hyderabad, India, and raised in Georgia, Hashmi built her career as an educator before entering politics. She holds a doctorate in American literature from Emory University and previously taught at the University of Richmond and J Sargeant Reynolds Community College, where she served as the first director of its Center for Excellence in Teaching and Learning. Her campaign emphasised public education, Medicaid expansion, and protecting abortion rights, while also highlighting environmental protection, climate action, and affordable housing — all issues that align closely with the Democratic platform.

Preetnama
Khara Sach
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 327
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
07 NOV TO 13 NOV, 2025

AI Camera Traps Revolutionize wildlife conservation in India

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Vijay Garg Retired
Principal Malout Punjab

Wildlife conservation in India is changing with technological advancements over the last decade. AI-enabled camera traps are making it possible to identify species, prevent human - wildlife conflict and expedite monitoring. It saves researchers time and makes real preservation effective.

The wildlife conservation landscape in India has been slowly changing over the last decade. On-device artificial intelligence (AI) is now joining traditional camera traps. Because these cameras are equipped with machine learning modules, we can instantly categorize the photos/videos taken from them. The species of animals, their factual identity and the dangerous events that accompany them - such as access by predators or human intrusion - we can not only identify these problems while living. Thanks to these on-device AI, forest control or conflict management teams can be alerted if there is any problem and thus real time wildlife conservation and human-wildlife conflicts can also be easily managed.

Today's priority technologies and the way of working have become quite simple due to technology. For example, solar and battery-powered smart cameras have been deployed on wildlife roads these days. The embedded AI module (or cloud pipeline) in these cameras filters pictures, removing the invalid images generated by bush movements or human actions. We can only focus on wildlife imagery Some systems start sending live alerts from mobile or wireless links as they are triggered to speed up wildlife patrolling. This greatly reduces the cost of traditional hand-filtering and reduces response time to minutes instead of hours.

AI-supported camera traps allow us to classify a large number of images quickly and reliably, saving researchers massive amounts of time. Individual Species or species are easily identified and this makes individual capture possible at the biometric level. Get real-time alerts about clashes between wildlife It helps to catch human violence or prey. At the same time, this new system makes it very easy to share data across national and international platforms which facilitates monitoring and analysis of wildlife.

However, the challenges are still not low. Real-time connectivity is not possible in rural areas or where there is no internet access, because facilities such as solar charging are still not easy. In addition, local geographical factors - such as excessive rainfall or higher winds - create a lot of false triggers. The most important thing is about privacy and the social impact of wildlife. Various reports say that sometimes the use of cameras and drones becomes a means for monitoring or harassing rural areas in the name of forest surveillance, creating distrust among local communities and forest workers. Therefore, the adoption of technology requires transparency, local engagement and privacy policy.

However, the places where this modern technology is particularly available have protected wildlife parks in Uttarakhand, especially Jim Corbett Tiger Reserve and AI-powered cameras around. Similarly, AI camera alert systems in the big tiger landscape of Madhya Pradesh have been effective at reducing human-wildlife conflict. Recent Camera Trap Survey at Sanjay Gandhi National Park, Maharashtra has taken the presence of leopards in urban forests under close surveillance. Camera traps have also been made easier in Kaziranga, Tamil Nadu and some other wildlife parks. But this feature is not available everywhere right now.

In this way, AI-enabled camera traps have now taken the monitoring of wildlife beyond research levels to an attempt to protect them and rid them of conflict.

A battle of mandates, leadership, and legacy

The upcoming 2025 Bihar Assembly election is expected to be fiercely competitive, with significant implications for all parties involved. While opinion polls favour the ruling NDA (National Democratic Alliance), they obscure strong anti-incumbency sentiments against Chief Minister Nitish Kumar. BJP leaders are already claiming victory. Prime Minister Narendra Modi declared on X that the BJP-NDA will register a comprehensive win in Bihar.

Political analysts predict that the polls involve the parties and their leaders. They also depend on leadership, caste dynamics, and voter perceptions. The INDIA bloc, led by the Rashtriya Janata Dal (RJD) and allied with Congress and smaller parties, seeks to end two decades of NDA rule. With strong leadership and organisation, the mood of the electorate suggests a volatile race ahead.

Dissatisfaction among local MLAs, combined with a lack of development and job creation in rural areas, weakens the ruling alliance's support. Although the NDA is backed by upper castes and older voters, its inability to engage youth and OBC (Other Backward Classes) groups presents challenges for the party.

The results of the elections are greatly influenced by the campaign leaders of the National Democratic Alliance (NDA). Kumar maintains strong support from voters, especially women, who appreciate his initiatives such as free electricity, clean water, and a plan to create one crore (10 million) jobs. Additionally, he has allocated Rs 10,000 each for a women's welfare programme that aids 25 lakh women.

The C-Voter survey showed a fluctuating popularity of Chief Minister Nitish Kumar; respondents selected him as their preferred Chief Minister. A surprising contender was Prashant Kishor, leader of the Jana Suraj Party, who emerged as a favoured candidate with 16 per cent of the vote.

The NDA has a solid network across Bihar, comprising workers from both the BJP (Bharatiya Janata Party) and JD(U) (Janata Dal United), as well as backing from RSS (Rashtriya Swayamsevak Sangh) groups. Recent development projects supported by the Prime Minister have helped strengthen the NDA's campaign.

The BJP backed the JD(U) with top BJP leaders campaigning for the NDA, and financing is not an issue. However, the NDA struggles at the local level, where it lacks the same level of credibility and grassroots support as its opponents. The RJD's chief ministerial candidate, Tejashwi Yadav, faces a significant challenge despite having a loyal Muslim-Yadav voter base that accounts for nearly 30 per cent of the electorate. The latest C-Voter survey indicates that he remains the top choice for the Chief Minister position in Bihar. Tejashwi, son of Lalu Yadav, is popular among the youth and has promised several populist measures to voters. They include increased social welfare benefits, such as pensions and healthcare, as well as job creation initiatives through government employment drives and support for small businesses.

Tejashwi leads the RJD, but his father, Lalu Prasad Yadav, and other family members still wield significant influence. Family disputes often force Tejashwi to focus on resolving internal conflicts rather than party strategy. Some face legal issues, including an ED investigation into the land-for-jobs scam.

Congress leader Rahul Gandhi had not previously campaigned but now plans to hold rallies and roadshows to mobilise support from Congress loyalists. His sister, Priyanka Gandhi Vadra, is also actively campaigning in the state. However, the party struggles due to a lack of strong local leaders. Congress's ongoing underperformance is seen as a weak link in the coalition. Since the 1995 Bihar Assembly elections, Congress has not managed to win more than 30 seats in any election.

This time, the Congress has fielded 61 candidates, with 56 of those seats seeing direct competition against the BJP and JD(U) - seats largely under NDA control. The BJP mainly operates in urban and semi-urban areas, which comprise around 30 per cent of the population. Its upper-caste dominance, a result of historical and social factors, restricts its appeal to backward and marginalised communities, which could be a challenge in a state like Bihar with a significant OBC and Dalit population. The BJP leaders, including Prime Minister Narendra Modi, have been campaigning in Bihar. The NDA highlights Nitish Kumar's welfare experience, while the INDIA bloc emphasises young leadership and boosting voter participation. The youth vote and overall turnout will be key in shaping Bihar's future.

The latest VoteVibe survey shows a tight race, with the MGB at 34.7 per cent and the NDA at 34.4 per cent. Jan Suraj has 12.3 per cent support, while 8.4 per cent anticipate a hung assembly. This election is crucial because it can significantly impact the futures of many leaders at both local and national levels. If Modi and Amit Shah win, they will have a better chance in next year's elections. A loss at this point in time for Nitish Kumar may be the end of his political career. Rahul and Priyanka Gandhi also face uncertainty about their futures. The results for Chirag Paswan, Prashant Kishor, and other smaller parties are crucial. Overall, the election results will help some leaders and create challenges for others. It will be a nail-biting experience.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 07 NOV TO 13 NOV, 2025

Visakhapatnam: The World's First AI City – India's Leap into the Future

India is set to script history once again. The coastal city of **Visakhapatnam (Vizag)** in Andhra Pradesh is on the verge of becoming the **world's first Artificial Intelligence (AI) city**, marking a transformative chapter in global technology and innovation. This ambitious project, driven by a massive **$15 billion investment from Google** over the next five years, aims to establish a futuristic ecosystem powered by data, innovation, and sustainability.

The project envisions Vizag as a **global AI powerhouse**, featuring state-of-the-art **data centers**, **renewable energy infrastructure**, and a network of **underwater internet cables** connecting the city to the rest of the world. Once complete, this will be Google's **largest AI hub outside the United States**, hosting major services like Google Search, YouTube, and Workspace, while also supporting advanced AI research and development.

A Vision Rooted in History and Strategy

Visakhapatnam's selection is not coincidental. Historically, it has been one of India's oldest port cities, with maritime links to ancient civilizations across West Asia and Rome. Its **strategic coastal location** gives it a natural edge for undersea cable connectivity — a key component for modern data transfer and cloud infrastructure.

The city's industrial strength adds further weight to its potential. Vizag already boasts a major **steel plant producing over 31 lakh tons of steel monthly**, and is home to **India's fourth-busiest port**, handling over **82 million tons of cargo annually**. Now, this industrial dynamism is set to blend with digital prowess.

Andhra Pradesh's leadership has been equally pivotal. The state's vision is to **replicate Hyderabad's IT success story** — but in a shorter span. While Hyderabad took nearly three decades to become India's second-largest IT exporter, employing over 600,000 professionals, the goal is for **Visakhapatnam to achieve similar status within ten years**, thanks to the exponential potential of artificial intelligence.

Why Vizag Could Be India's AI Capital

The creation of an AI city around Google's hub means developing an entire ecosystem — with **AI start-ups, research institutions, and innovation clusters** surrounding the central data infrastructure. Thousands of engineers, coders, and researchers are expected to collaborate on solutions for healthcare, agriculture, climate change, and cybersecurity.

The project could generate **up to 100,000 new jobs** in the technology, construction, and service sectors, boosting Andhra Pradesh's economy and positioning India as a **leader in responsible AI innovation**. It also aligns with the nation's digital goals and the "Make in India" vision, fostering both domestic talent and global partnerships.

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

By Dr. Vijay G. Prabhakar

The Bright Side: Opportunities and Innovation

The AI city promises enormous benefits:

- **Technological Leadership:** India could emerge as a global center for AI innovation, rivaling Silicon Valley and Shenzhen.
- **Job Creation:** Massive employment opportunities in data science, cybersecurity, cloud computing, and renewable energy.
- **Economic Growth:** Enhanced foreign investment and infrastructure development.
- **Sustainability Focus:** Integration of renewable energy sources to power data centers, reducing carbon footprints.
- **Improved Latency:** For industries reliant on real-time data — such as financial trading, logistics, and healthcare — proximity to AI hubs minimizes latency and boosts efficiency.

The Other Side: Concerns and Challenges

Despite the excitement, critics warn that the project may not be all rosy. Opposition groups argue that **AI cities primarily benefit tech giants**, while the local community gains fewer jobs than promised — possibly **only 4,000 to 5,000 direct roles**.

Moreover, **AI data centers are resource-intensive**. They consume vast amounts of **electricity and water** to power and cool their servers. This has sparked concerns that **Vizag could face resource scarcity**, affecting residents and industries. This environmental concern is not unique to India. Several countries — including **Ireland, the Netherlands, Singapore, and Chile** — have **paused or restricted new data center projects** due to their heavy **energy and water consumption**, as well as their potential impact on climate goals. Governments fear that unchecked data infrastructure could overwhelm local grids, worsen droughts, and conflict with carbon neutrality targets.

Why Some Nations Hesitate

The hesitation stems from balancing **technological advancement with environmental responsibility**. Building an AI city requires enormous power generation, high-speed connectivity, and continuous cooling — all of which have ecological consequences. Many developed nations are now setting stricter regulations before approving such large-scale AI infrastructures, focusing on **green technology, water recycling, and energy-efficient designs**.

India, however, sees this challenge as an opportunity. By integrating **renewable energy solutions** like solar and offshore wind power, and investing in **green data architecture**, Vizag could pioneer **sustainable AI urbanization** — showing the world that progress and preservation can coexist.

A New Dawn for India and the World

If successful, Visakhapatnam's AI city will not only redefine India's digital landscape but also serve as a **global model for sustainable smart cities**. It embodies the nation's ambition to merge tradition and technology — from its ancient maritime roots to a futuristic, AI-driven destiny.

As the world watches, Vizag stands poised at the crossroads of history — where the ocean meets innovation, and where India may well lead the next great technological revolution.

ਪੱਤ ਲੁੱਟਣ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਕਿੱਥੇ ਲਵਾਂ ਲੁਕੋ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਪੀਪੁਰ

ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

'ਨੈਣ ਸਬਰ ਤੇ ਸਿਦਕ ਦੇ ਨੀਂਦ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਲੋਅ।
ਪੱਤ ਲੁੱਟਣ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਕਿੱਥੇ ਲਵਾਂ ਲੁਕੋ।'

ਸੱਚਮੁਚ, ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਸ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਸਾਕਾ ਵਰਤਾਇਆ ਜੋ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ਼ ਦੇ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਕਾਂਡ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਚੇਤ-ਸੁਚੇਤ ਯਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ, ਉਥੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਚਿੰਤਕ ਡਾ. ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, 'ਜੂਨ 1984 ਦਾ 'ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ' ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਜ਼ਖਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਪੀੜ ਹੈ, ਇਕ ਕਸਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।' ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮਨ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਪੀੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਨ ਹੀ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਝਲਕਾਰੇ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਸ਼ਾਰ ਉਹ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਬਿਰਤੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦਾ ਦਰਦ ਵੀ ਆਪਣਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਲਬੇਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਅਹਿਸਨ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ-

'ਮੇਰੇ ਬੁਰਜ ਮੁਨਾਰੇ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਤਖ਼ਤ ਅਕਾਲ
ਮੇਰੇ ਸੋਨੇ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਾਲੋ ਲਾਲ।'

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਇਕ ਨਕਸਲੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਆਪਣੀ ਵਿੱਥਿਆ ਚੇਤੇ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਦੀ ਸਬੱਬ ਬਣੀ, 'ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਨਕਸਲੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਦੋਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਇਥੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ।'

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰਹੇ ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਰਵੇ ਵਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਉਦੋਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ 'ਨਾਰਵੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਫੀਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਚੜ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਹਿਰਦਾ ਵਲੂੰਧਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰ-ਕਰ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਇਸ ਸਿਖਰਲੇ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।' ਇਸੇ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖ ਸਖਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਂ ਜੁਰਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੇਕਾਂ ਉਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਖ਼ਿਤਾਬ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ। ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਚਨ 'ਜੇ ਜੀਵੈ ਪਤਿ ਲਥੀ ਜਾਇ, ਸਭ ਹਰਾਮ ਜੇਤਾ ਕਿਛ ਖਾਇ॥' ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਾਤਰ ਅਸੀਂ 90 ਫੀਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸੰਤਾਲੀ ਵੇਲੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਇਹ ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ? ਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਏਡੇ ਵੱਡੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ?

ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਾਂ ਮੁੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਧਾਮਾਂ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਲਗਭਗ 6 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਨੇੜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਉਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਫੌਜ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਉਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ? ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਦੁਰਲੱਭ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਬੀੜਾਂ ਤੇ ਖਰੜਿਆਂ ਤੇ ਅਨਮੋਲ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਸਾਂਭੀ ਬੈਠੀ ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀ ਵੈਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ ਜਿਸ ਉਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੇ ਕਿ ਅੰਗਰਜ਼ਾਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ? ਕੀ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ 'ਸਬਕ' ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਸੀ? ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਉਚੇਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਪਰਜਾ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੇ (ਕਾਂਗਰਸ) ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਰਜਾ ਦੇ ਮਿਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ? (ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਸ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੀ।)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਪਜਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਵੇਦਨਾ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਲਕਿਆਂ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ) ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਛਟਿਆਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬੱਸ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਥ ਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ 'ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅਧਾਰ ਫਿਰਕੂ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ', 'ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ', (ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) 'ਇਸ ਸਿੱਖ ਬਗਾਵਤ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜ਼ਰੀਏ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ', 'ਇਹ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਤੱਤੇ ਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ' ਵਗੈਰਾ-ਵਗੈਰਾ। (ਵੈਸੇ ਕਈ ਸੁਹਿਰਦ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸੂਖਮ ਪਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਾਖ਼ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵਾਚਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।) ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਹੀ ਖਾਸ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸਿਰ ਸੁੱਟਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਲਟਾ ਉਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੜਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਤੇ ਕੁਝ-ਇਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਸਾਥ ਆਪਣਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਸਮਝ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤੇ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇ। ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਭਾਰਤੀ ਖੂਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਖ਼ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ-ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰ ਨਜਾਇਜ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨਿਆਂਸੰਗਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਇਕ ਅਣਗੌਲ਼ੀ ਤੇ ਸੂਖਮ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਣਨੀਤਕ ਪੈਂਤੜੇਬਾਜ਼ੀ ਤਹਿਤ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ' ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਂਅ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਸਾਕਾ ਸ਼ਬਦ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ' ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਕ ਹੱਦ ਠੀਕ ਵੀ ਹੈ। ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਕਈ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਲਈ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ' ਦਾ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਤਰਜ਼ਮਾ 'ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਕਰਵਾਈ' ਕਰਕੇ ਛਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਚਾਹੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜੀ ਅੱਤ ਮਚਾਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਿਰਫ ਬਗਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਪਹੁੰਚ ਉਹੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 'ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ' ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਏਜੰਡੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਮੁਕਤ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਅਨੇਕ ਊਣਤਾਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿੰਨਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰਾਂਗੇ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਗਲਤੀ' ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਤਾਂ ਇਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਏਨਾ ਕੁ ਕਸੂਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 'ਲੁਕੇ' ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਗਲਤ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਧਾਵਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਖਾੜਕੂ ਧਿਰ ਅਜੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਜਰੀਏ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਏਨਾ ਕੁ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਲਈ ਦਰੁਸਤ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। (ਜਿਸ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣਾ ਮੁਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।) ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ, ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਿਲੇ ਰੁਤਬੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ, ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਰਾਜਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦੇ ਹਿਰਖ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਬਾਤ ਸਮਝਣੀ ਬੇਹੱਦ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਜਰੂਰੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੂਨ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਸਿੱਖ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਅੰਦਰ ਅਜੇ ਵੀ ਰਿਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਵਿਚਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਥਾਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਲਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਖਲਨਾਇਕਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਅਗਲਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਕਹਾਣੀ ਭੂਰੋ ਦੀ ਹਾਅ

ਭੂਰੋ ਆਪਣੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਲੈਕੇ ਗਲ ?ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੋੜ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਘਰ ਬਣਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ।ਦੋ ਬੱਚੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਸਨ।ਠੰਡ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਪਾਟੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੰਬਲ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਭੂਰੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਦਿਨ ਭਰ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਰਸ ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਬਲਰੋਟੀ ਜਾਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਈ ਪਾ ਜਾਂਦਾ । ਕਈ ਲੋਕ ਕਦੇ ਕਦੇ ਦੁੱਧ ਵੀ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਉਡਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਵੜਦੇ , ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿੱਕਾ-ਨੰਨਾ ਸਮਾਨ ਚੁੱਕ ਲਿਆਉਂਦੇ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਟੱਟੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਾਲ ਭੂਰੋ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਵਲੂੰਦਰਿਆ ਜਾਂਦਾ।ਉਸ ਦੀ ਮਮਤਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਬਸ ਝਲਕਦੀ ਤੇ ਉਸ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਜਾਨਵਰ ਤਾਂ ਜਾਨਵਰ ਹੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ,ਕਰ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦੀ ਸੀ ਉਹ ? ਇੱਕ ਦੋ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਪਰੇ-ਦੁਰਪਰੇ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਭੂਰੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਵਾ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਲ ? ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲ ? ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਹਗੀਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁੱਤਿਆਂ ਪਇਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਟੀ ਜਾਂ ਇੱਟ-ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਭੂਰੋ ਦੇ ਆਉਂਦੀ ਨੂੰ ਉਹ ਦਰਦ ਨਾਲ ਤੜਫ਼ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ।ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਨਾਲ ? ਲਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਟਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ ਢਿੱਡ ਦਾ ਸੇਕ ਦੇ ਦੇ ਕੇ ਦਰਦ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਗਲ ?ੀ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।ਬਸ ਉਹ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ? ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਵਗਾਹ ਕੇ ਕੋਈ ਇੱਟ-ਪੱਥਰ ਜਾਂ ਸੋਟੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਭੱਜਦੇ ਤੇ ਕਿਤੇ ਲੁਕ ਜਾਂਦੇ। ਜਦ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅੰਦਰੀਂ ਵੜ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਭੂਰੋ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਚਾਰੇ ਸੁੰਡੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੋਲ ਗਲੋਟੇ ਬਣ ਕੇ ਮਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਨਾਲ ? ਜੁੜ ਕੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਨ ਨਿਕਲ ? ਜਾਂਦਾ।ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੋਰ ਉਚੱਕਾ ਆ ਵੜਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਭੌਂਕ ਭੌਂਕ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ। ਪਰ ਗਲ ?ੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੀ ਭੌਂਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਗਲ ?ੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਕਵਾ ਕੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਛੁਡਵਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨ਼ਫ਼ਰਤ ਸੀ। ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੋਹਣਾ ਸੀ ਦਿਲ ਦਾ ਓਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜ਼ਾਲਮ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉਪਰਲਾ ਰੱਬ ਸਮਝ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕੁੱਤੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੂਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਦੂਰ ਬਾਹਰ ਕਿਤੇ ਉਜਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਆਏ। ਜਿੱਥੇ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਘਰ ਨਾ ਦਿਸਦਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਉਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੂਰ ਉਜਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਆਇਆ।ਭੂਰੋ ਆਪਣੇ ਚਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਭੁੱਖੀ ਪਿਆਸੀ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਭਟਕਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਕਿਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਭਿਆ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਾ ਸਹਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ ।ਆਖਰ ਪੰਜ ਛੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਭੂਰੋ ਨੇ ਵੀ ਭੁੱਖੀ ਪਿਆਸੀ ਨੇ ਭਟਕਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੋਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮਸਾਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਸੀ,ਨਾਲ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਗਿਆ।ਰੱਬ ਦੀ ਕਰਨੀ ਦੇਖੋ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਬੱਦਲ ਫਟ ਗਿਆ। ਬੱਦਲ ? ਫ਼ਟਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦਮ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਨਾਮੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਇੱਕ ਦਰਖਤ ਵਿੱਚ ਅਟਕ ਗਈ।ਬਚਾਅ ਦਲਾਂ ਨੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ,ਜਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਸੀ ਛੱਲ ਉੱਪਰੋਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸਮੇਤ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਰੁੜ੍ਹਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ।ਬਚਾਅ ਦਲਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਲਾਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪਹਾੜੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਘਰ ਵੀ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੁੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੀ ਭਾਲ ? ਮਗਰੋਂ ਰੋਂਦਾ ਪਿੱਟਦਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਦੇ ਆਖਣ ,÷ਪਤਾ ਨੀ ਰੱਬ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਐਨੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ, ਰੋਜ਼ ਮੰਦਰ ਜਾਂਦਾ,ਜਲ ਚੜ੍ਹਉਂਦਾ,ਦਾਨ ਕਰਦਾ।÷ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਭੂਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਨੁੱਖ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਮਝ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਉੱਪਰ ਜਾਣੇ ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਵਾਪਸ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪਰਤਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਭੂਰੋ ਤੜਫ਼ ਤੜਫ਼ ਕੇ ਮਰੀ ਸੀ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਲ ਤੜਫ਼ ਤੜਫ਼ ਕੇ ਘੁਟ ਘੁਟ ਕੇ ਮਰਦਾ।

ਨਿਰਪੱਖਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਹੱਸਣਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ...!

ਹੱਸਣਾ ਇੱਕ ਯੋਗਿਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਯੋਗਸ਼ਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੱਸਣ ਕਾਰਨ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੁਚਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਕਸੀਜਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।ਇਕੱਤਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਚਾਲ ?ੀ ਕੈਲੋਰੀ ਬਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 65 ਤੋਂ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੱਸਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ੂਗਰ, ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਰ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ,

ਹੱਸਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਸ ਦਿਵਸ ਵੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਮਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਂਝ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਸ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 11 ਜਨਵਰੀ 1998 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਡਾ. ਮਦਨ ਕਟਾਰੀਆ ਦਾ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲਾਫ਼ਟਰ ਯੋਗਾ ਮੂਵਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਲਾਫਟਰ ਕਲੱਬ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 600 ਹੈ,

ਡਾਕਟਰ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਮਊਨਿਟੀ ਸਿਸਟਮ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਕਿਲਰ ਸੈੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਰੋਗਾਂ ਅਤੇ ਟਿਊਮਰਸ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਸਾ ਦਿਲ ਦੀ ਸਰਵਉੱਤਮ ਕਸਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਸਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਟੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਾਹ ਨਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੰਫੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਤਣਾਓ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਪੱਧਰ ਘਟਦਾ ਹੈ, ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਸਹੀ ਰੱਖਣ, ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਸਾ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰੰਗ ਜਿਹੀ ਦੌੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਡਰੋਫਿਨ ਹਾਰਮੋਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਹੈ।ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਨ, ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਹੋੜ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਬੀਵੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਉਹ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਥਕਾਨ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੱਸ-ਖੇਡ ਕੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛੂ-ਮੰਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁੱਖ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਘਟਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਾਸੇ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਸਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਸਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਲਈ ਟੌਨਿਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਲਾਟੋਨਿਨ ਹਾਰਮੋਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨੀਂਦ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਦਰਦ ਤੋਂ ਰਾਹਤ- ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਐਂਡੋਰਫਿਨ ਨਾਂ ਦਾ ਹਾਰਮੋਨ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਾਸੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਜੋ ਲੋਕ ਹੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ,÷ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੀਦਾ...÷ , ਗੱਲ ਵੀ ਸੱਚੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਹਾਸਿਆਂ ਦੀ ਛਣਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ÷ਹੱਸਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਸਦੇ÷।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ..

- ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਵਾਚ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੇਖ ਅਤੇ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਝਾਤ ਪਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਖੁਦ ਹਾਂ । ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਇਸ ਕਦਰ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪਿਆ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਦਿਲ ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਹਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਪੱਲੇ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਡੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਗੁਵਾਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ । ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪ ਲੋਕ ਹਾਂ । ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਹੈ

ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜੇ ਕਿਉਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇੱਥੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ । ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਲਚਾਰ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ । ਫਰਕ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦੀਆਂ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਿਕ ਟਿਕ ਸਦਾ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ । ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਪਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ । ਸਿਆਣੇ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਲੋ ਤੇ ਫਿਰ ਬੋਲੋ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡੀ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ । ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਦਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ । ਇਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਸਮਾਜ਼ ਅੰਦਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਉੱਥੇ ਕਸੂਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਆਰੀ ਹੋ ਕੇ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਕਸੂਰ ਕਿਸਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਕਸੂਰ ਕੱਢ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭੋਗਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਕਸਰ ਆਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਰੋਟੀ ਖਾਤਰ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਖਾਤਰ ਰੋਟੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਔਰ ਸੱਚ ਰਹੇਗਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਰੋਟੀ ਦੇ ਖਾਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਜਿਉਂਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਖਾਤਰ ਰੋਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ।

ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ । ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਰੱਸੇ ਨਹੀਂ ਬੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਲ ਮੰਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ । ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਹਰੇਕ ਦਾ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਾ ਹਾਂ ਤੇ ਦੂਜਾ ਝੂਠਾ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਿਲਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਕੋ ਖੜੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਸੱਚੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ । ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਸੱਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿੰਨੀ ਹਸੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਵੀ ਪਹਿਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਅਸੀਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੀ ਝੁਠਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਸੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੈ । ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਖਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ । ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬੇਕਸੂੰਨ ਤੇ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ ਸੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਰਾਹ ਪੈ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਝੂਠ ਦੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ । ਮੈਂ ਸੱਚਾ, ਮੈਂ ਵੱਡਾ, ਮੈਂ ਅਮੀਰ ਦੀ ਰੱਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਜੋ ਹਾਲ ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਆਓ ਸਾਰੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਲੜ ਬੰਨ ਕੇ ਚੱਲੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਾਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰਾਹ ਦੇ ਰੋੜੇ ਬਣ ਕੇ ਠੇਡੇ ਖਾਂਦੇ ਜਾਵਾਂਗੇ । ਇਹ ਦਸਤੂਰ ਹੈ । ਨਸੇ ਪੱਤੇ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਸਹੇੜੇ ਹਨ ਨਸਾ ਕਿਸ ਨੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਭੁੱਖ ਸੀ ਇੰਨੀ ਵਧਾ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਠੱਗੀਆਂ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਰ ਲਈਏ । ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈ ਲਈਏ । ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ । ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ । ਅਸਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਹੀ ਬਣਨੀ ਹੈ ।

ਨਿਰਪੱਖਰਕ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਲੇਖਕ - ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
5592850841

ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ

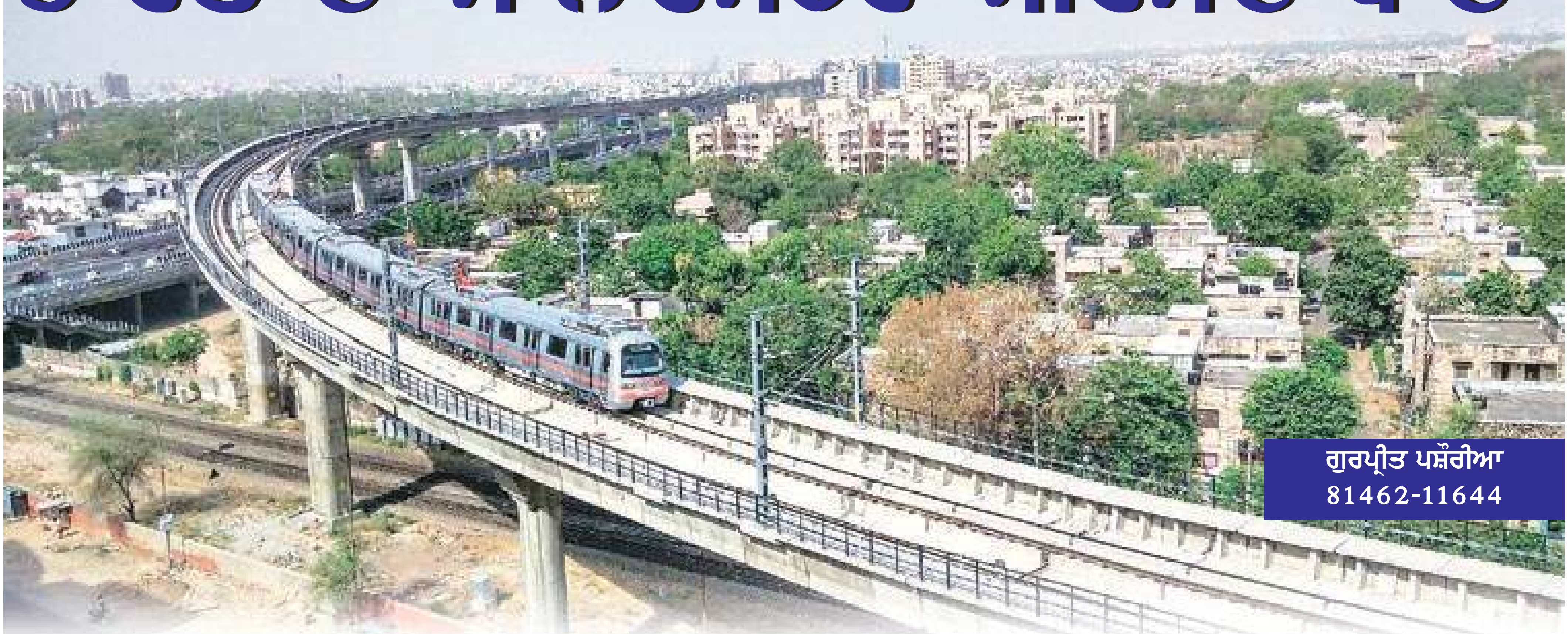

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਪਸ਼ੌਰੀਆ
81462-11644

ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਕਾਰਨ *ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਚੈਸਟਰ* ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਸਾਬਰਮਤੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵਸਿਆ ਲਗਭਗ 51 ਲੱਖ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ 1976 ਈ: ਵਿੱਚ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਦੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਅਬਾਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਵਸਦੀ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1411 ਈ: ਵਿੱਚ ਸੁਲਤਨ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੀਤੀ ।

ਇਸ ਵਾਰ ਗੁਜਰਾਤ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਵੱਲੋਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਏਸੀਆ ਦਾ ਤੀਜਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਰਾਸਤ ਸ਼ਹਿਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹਨ ।ਧਾਰਮਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਵਪਾਰਕ, ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਅਤੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਰਾਣੀ ਕੀ ਬਾਵ ਅਤੇ ਮੁਢੇਰਾ ਦਾ ਸੂਰਜ ਮੰਦਰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਬਲਿਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਟੈਕਸੀ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਘੁੰਮ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤਰੀਕਾ ਗੁਜਰਾਤ ਟੂਰਿਜਮ ਦੀ ਸਿਟੀ ਟੂਰ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਘੁੰਮਣਾ ਹੈ। ਡਬਲਡੈਕਰ ਬੱਸ ਦੇਖੋ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ (ਜੋ ਉੱਪਰੋਂ ਖੁੱਲੀ ਹੈ) ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ (ਸਵੇਰੇ 08 ਤੋਂ 1 ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 1:30 ਤੋਂ 9:30) ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਣੇ ਹੋਟਲ ਤੋਰਨ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਵਾਰੀ ਕਿਰਾਏ ਨਾਲ਼ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਥਾਂ ਅਪਣੇ ਤਜੁਰਬੇਕਾਰ ਗਾਇਡ ਨਾਲ਼ ਘੁੰਮਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ ਟੂਰਿਜਮ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸੈਰ ( ) ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ 200 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ 7:45 ਤੋਂ 10:30 ਤੱਕ ਗਾਇਡ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੈਰ-ਸੈਰ ਵਿੱਚ 20-22 ਵਿਰਾਸਤੀ ਥਾਵਾਂ ਘੁੰਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਸਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਘੁੰਮੇ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਏਨੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ,ਕਾਂਕਰੀਆ ਝੀਲ, ਤੀਨ ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ , ਸਰਖੇਜ ਰੋਜਾ, ਰਾਣੀ ਕਾ ਹਜ਼ੀਰਾ ,ਸਿੱਧੀ ਸਈਅਦ ਜਾਲ਼ੀ, ਹਠੀਸਿੰਗ ਜੈਨ ਮੰਦਰ, ਝੂਲਦੇ ਮਨਾਰ, ਅਡਾਲਜ ਦੀ ਬਾਵ , ਭਾਦਰਾ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ, ਸਾਇੰਸ ਸਿਟੀ ,ਰਿਵਰ ਫਰੰਟ, ਮਾਣਕ ਚੌਕ ਆਦਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਥਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸੀਮਤ ਸਮਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਚੌਣਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਵੇਖਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ । ਸਾਬਰਮਤੀ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਬਣਿਆ ਸਾਬਰਮਤੀ ਜਾਂ ਗਾਂਧੀ ਆਸ਼ਰਮ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 1915 ਈ: ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1933 ਈਸਵੀ ਤੱਕ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਇੱਥੇ ਰਹੇ ।ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਂਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਆਸ਼ਰਮ ਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ, ਅਜਾਇਬਘਰ, ਕਿਤਾਬ ਘਰ ,ਖਾਦੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਚੀਜਾਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤ *ਅੜਾਲਜ ਦੀ ਬਾਵ* ਦੇਖਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ । ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਓਂ ਰਾਹ ਹਨ । ਬਘੇਲਾ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜੇ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰੁਦਾਬਾਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਇਹ ਇੱਕ ਪੌੜੀਦਾਰ ਖੂਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਾਸਤੂਕਲਾ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹਿ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤਲ ਤਕ ਜਾਣ ਲਈ ਪੰਜ ਮੰਜਲਿਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੌੜੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਉਤਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਪਹਿਲੀ ਮੰਜਲਿ ਤੇ 16 ਖੰਭਿਆਂ ਵਾਲਾ ਮੰਚ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਛੱਤ ਅਸ਼ਟਭੁਜਾਕਾਰ ਹੈ। ਬਾਵ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਬਣੇ ਥਮ੍ਹਲਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੱਕਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੂਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਅਨੋਖੀ ਵਾਸਤੂ ਸਰੰਚਨਾ ਕਾਰਨ ਬਾਵ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਗਰਮ ਹਵਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਬਾਵ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕਾਫੀ ਗੰਦਾ ਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਕਾਸ਼ੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ।

ਸ਼ਾਮ ਸਮੇਂ ਸਾਬਰਮਤੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਨਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਦਸ ਪੁਲ਼ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਦਾ ਪੁਲ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ । ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੇਮਜ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਲੰਡਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਿਆ ਹੈ ।

ਸ਼ਾਮ ਸਮੇਂ *ਕਾਂਕਰੀਆ ਝੀਲ* ਦੀ ਰੌਣਕ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣੀ ਇਹ ਝੀਲ ਬਹੁਤ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਸਮੇਂ ਰੰਗ- ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦੀਆਂ ਕਿਸਤੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੇ ਇਸ ਦੀ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਕਾਂਕਰੀਆ ਝੀਲ ਗੋਲ ਬਨਾਵਟ ਵਿਚ ਬਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚੁਫੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਟ੍ਰਆਏ ਟਰੇਨ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਝੀਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟਾਪੂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਗੀਨਾ ਵਾੜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ।ਇੱਥੇ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚਿੜੀਆਘਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦਾ ਲੋਗੋ ਇਸ ਝੀਲ ਦੇ ਹਵਾਈ ਚਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ* ।

ਝੀਲ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਰਾਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਜਰਾਤੀ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਥਾਂ ਮਾਣਕ ਚੌਕ ਹੈ । ਮਾਣਕ ਚੌਂਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਭੀੜ ਭਾੜ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਗੱਡੀ ਦੂਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪੈਦਲ ਹੀ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਣਕ ਚੌਂਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਗੁਜਰਾਤੀ ਖਾਣੇ, ਗਾਟੀਆ, ਖਾਮਣ, ਢੋਕਲਾ, ਫਾਫੜਾ, ਜਲੇਬੀਆਂ, ਬਾਸੂੰਦੀ, ਖਾਖਰਾ, ਪਾਉ ਭਾਜੀ ਗੱਲ ਕਿ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਰੀਟ ਫੂਡ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਣਕ ਚੌਂਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਅਨੋਖੇ ਰੰਗ ਹਨ। ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਇੱਥੇ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਇੱਥੇ ਸਰਾਫਾ ਬਾਜਾਰ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਖਾਣੇ ਦਾ ਬਾਜਾਰ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੰਗ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ।

ਮਾਣਕ ਚੌਂਕ ਚੋਂ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣੇ ਖਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨਵੇਂ ਸਫਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ।

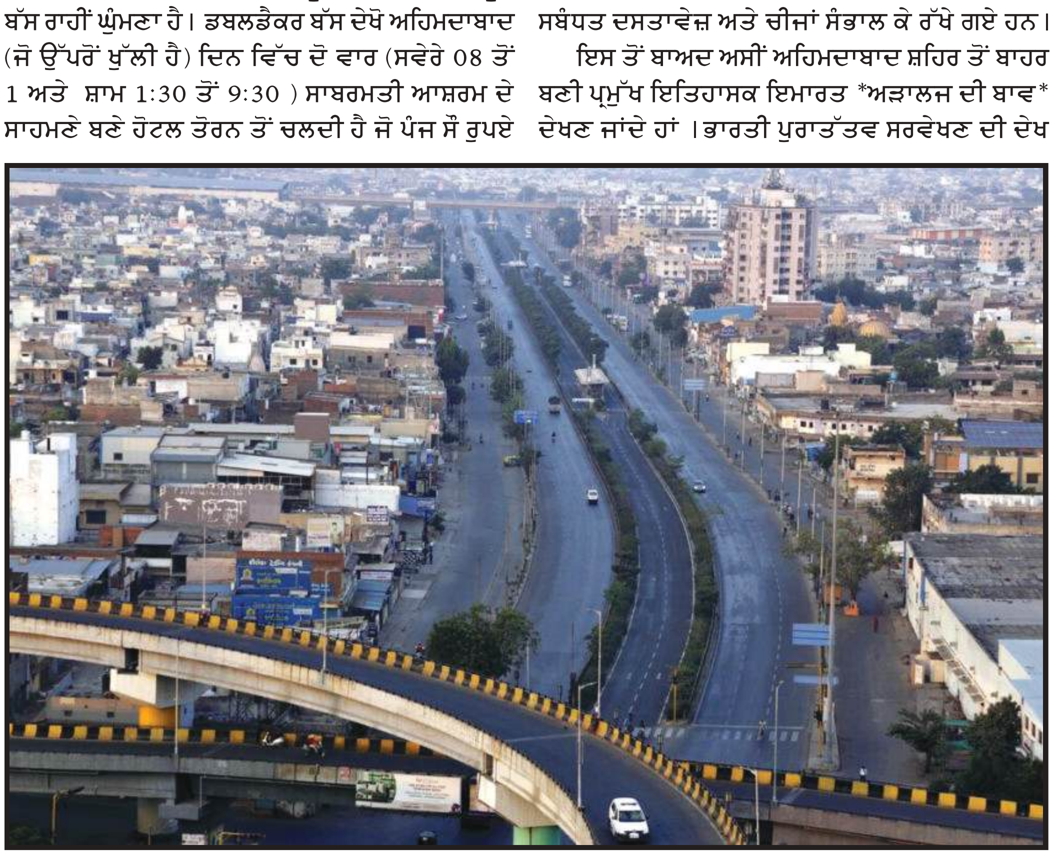

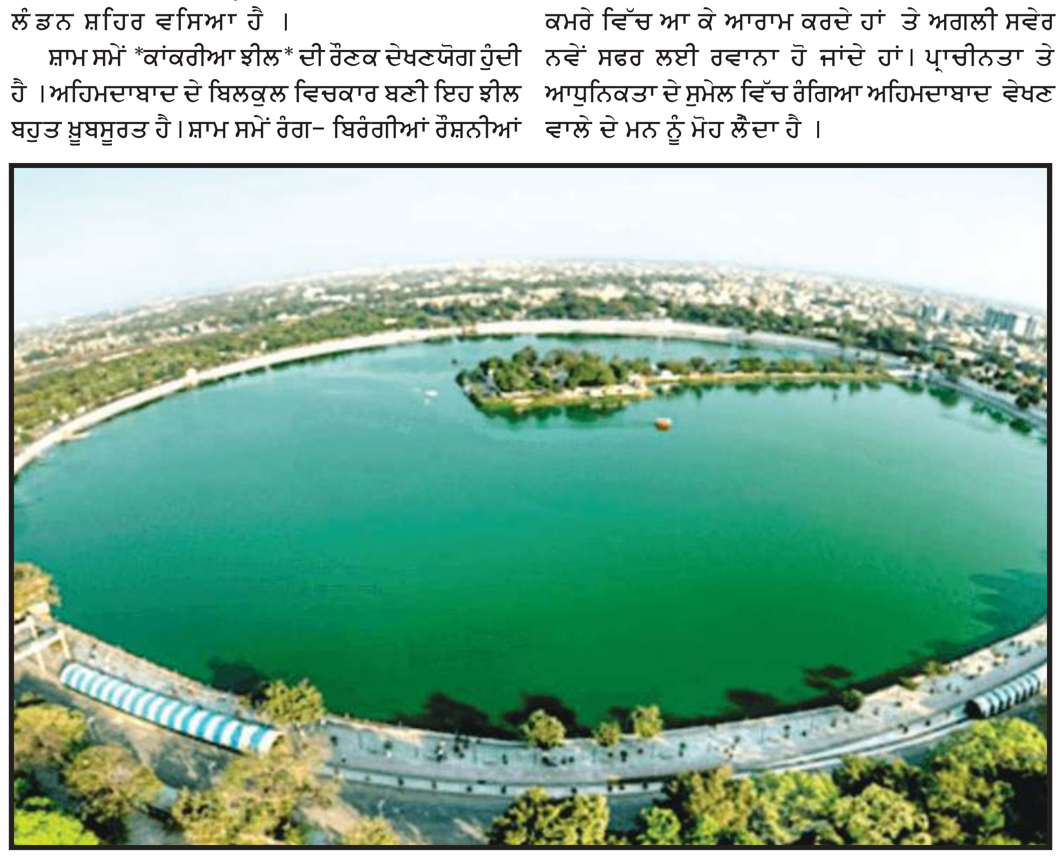

15 ਨਵੰਬਰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੰਗ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਕਲੀਆਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ

ਜਿਸ ਟਾਇਮ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਦੌਰ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਚਲਦਾ ਸੀ ਉਸ ਟਾਇਮ ਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੋੜਨ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਨਵੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਨਿੱਕਾ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਘਰ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਬਚਨ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਇਹ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਆਏ। ਮਾਸਟਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਦੀ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਸਦਕਾ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਗੀਤ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ 'ਜੱਟਾ ਓ ਸੁਣ ਭੋਲਿਆ ਜੱਟਾ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਘੱਟਾ

ਵਿਹਲੜ ਬੰਦੇ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣਦੇ'

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲਤੀਫ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਨ ਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣਕ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।ਇਹ 5 ਜਮਾਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਸੀ ਅਤੇ 6 ਵੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹਨੋ ਹਟ ਗਿਆ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਸੰਤ ਕਰਨੈਲ ਦਾਸ ਬਿਬੇਕ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਵਾ ਕੇ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕੁਲਦੀਪ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਇਹ ਕੁੱਲ ਦਾ ਦੀਪ ਹੈ ਇਹ ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਜਾਵੇਗਾ ਉੱਧਰ ਹੀ ਚਾਨਣ ਬਖੇਰੇਗਾ! ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਬਣ ਗਿਆ।ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਕੁੱਝ ਸਮਾ ਆਸ਼ਰਮ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।ਗੀਤਕਾਰ ਕਰਨੈਲ ਜਲਾਲ ਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੀ ਆਵਾਜ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਸੰਤਾ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ ਗਾਇਕੀ ਵੱਲ ਕੁੱਦ ਪਿਆ।

1965 ਵਿੱਚ ਜਦ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਕੁ ਸਾਲ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੋ ਜਾਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਕਲਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਚਲੇ ਗਏ।ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਆਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਗਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਉਸ ਕਿਹਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸ਼ੌਕ ਵਜੋਂ ਤੂੰਬੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਮੈਂ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਮਾਣਕ ਤੋਂ ਤੂੰਬੀ ਨਾਲ ਗੀਤ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਬਰ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸੱਚ ਹੋ ਨਿਬੜੀ!

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਯੁਧਵੀਰ ਮਾਣਕ (ਬੇਟਾ) ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਣਕ (ਬੇਟੀ) ਹੈ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਕਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਸਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਜੈਤੋ ਵਾਲੇ ਤਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਤਾਰੀ ਨੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕ ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

1969 ਵਿੱਚ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਗੀਤ (ਦੋਗਾਣੇ) ਕੋਲੰਬੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ।ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਗਾਏ ਸਨ ਜਦੋ ਰਿਕਾਡਿੰਗ ਦਾ ਪਤਾ ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਪ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਇਹ ਗੀਤ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਗੈਰ ਕਿਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ।ਪਰ ਮਾਣਕ ਉਸਤਾਦ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ।

ਜਦ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਲਣੀ ਮਾਣਕ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਟਾਇਮ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪੀ,ਟੀ ਆਈ ਪੜਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਵ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਮੇਰੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।ਦੇਵ ਨੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਖਾਹਿਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਲੁਧਿਆਣੇ ਨਵੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੋਮੇ ਦੇ ਢਾਬੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪਏ।ਢਾਬੇ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ 'ਮਿੱਤਰਾ ਦੇ ਤਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਲੀਆਂ ਤੇ ਚੋਗ ਚਗਾਵਾਂ' ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਜਦ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਰੂ ਦਾ ਸਰੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਮਾਣਕਾ ਅਵਾਜ਼ ਤੇਰੀ ਬੜੀ ਬੁਲੰਦ ਆ ਜੇ ਇਹਨੂੰ ਘੁਮੇਰ ਖਲਾ ਦੇਈਏ ਮਾਣਕ ਕਹਿੰਦਾ ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਫਿਕਰ ਨਾਂ ਕਰ ਫੱਟੇ ਚੱਕਦੂੰ !

ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਫਿਰ ਚਾਰ ਗੀਤ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜੋ 1973 ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਏ 'ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਹੀਰੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ 'ਜੈਮਲ ਫੱਤਾ 'ਉਹਨੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ 'ਦੁੱਲਿਆ ਵੇ ਟੋਕਰਾ ਚੁਕਾਈ ਆਣ ਕੇ' ਜਦ ਇਹ ਗੀਤ ਹਿਜ ਮਾਸਟਰ ਵਾਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਗਏ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਹ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਚੱਲਣੇ ਨਹੀ ਫਿਰ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜੋਰ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਰਿਕਾਡਿੰਗ ਤਾਂ ਕਰ ਸਹੀ ਫਿਰ ਦੇਖੀ ਕੀ ਰਿਜ਼ਲਟ ਨਿਕਲਦਾ।

ਇਹ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਚੱਲੇ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਇਤਨੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ ਤੇ ਮਾਣਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ।

ਹੀਰ ਰਾਝਾਂ, ਮਿਰਝਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਆਦਿ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੌਂਕੀ ਹੋਰੀ ਗਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੁੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਇਹ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਟਾਇਮ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਪਰ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਵਾਂ ਰੰਗ ਭਰਿਆ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵੀ ਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗਥਾਵਾਂ ਹੀ ਸੁਣਨ ਲਗ ਪਈ।

1974 ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਗੀਤ ਆਏ 'ਟਿੱਲੇ ਵਾਲਿਆ ਮਿਲਾਦੇ ਜੱਟੀ ਹੀਰ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਕਹਿੜਾ ਮੁੱਲ ਲੱਗਦਾ.. ਪਾ ਕੇ ਮੁੰਦਰਾਂ ਤੂੰ ਤੋਰ ਦੇ ਫਕੀਰ ਨੂੰ 'ਅੱਲਾ ਤੇ ਸ਼ਮੱਲਾ ਤੇਰੀ ਜੁਗਨੀ ਸਾਈਂ ਮੇਰਿਆ ਤੇਰੀ ਜੁਗਨੀ'

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ 1976 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਲੌਂਗ ਪਲਿਆਰ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਦੇ ਕੁਝ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ 'ਤੇਰੇ ਟਿੱਲੇ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸੂਰਤ ਦੀਂਹਦੀਆ ਹੀਰ ਦੀ ਉਹ ਲੈ ਦੇਖ ਗੋਰਖਾ ਉਡਦੀਆ ਫੁਲਕਾਰੀ 'ਛੇਤੀ ਕਰ ਸਰਵਣ ਬੱਚਾ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਦੇ ਉਏ' ਇਸ ਲੌਂਗ ਪਲਿਆਰ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮੱਚਾ ਦਿੱਤੀ।

ਹਿਜ ਮਾਸਟਰ ਵਾਇਸ ਰਿਕਾਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦਿੱਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਕਲਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਡਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੰਬੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ।

1978 ਵਿੱਚ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਹਿਜ ਮਾਸਟਰ ਵਾਇਸ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਮਾਣਕ ਦਾ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਮਾਣਕ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਛੱਡ ਕੇ ਇੰਨਰੀਕੋ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਵਾ ਆਇਆ ਜੋ ਲੌਂਗ ਪਲਿਆਰ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ ਉਸ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਗੀਤ ਸਨ 'ਸਾਹਿਬਾ ਬਣੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ 'ਰਾਝੇ ਦਾ ਪਟਕਾ' ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ' ਟਿੱਲੇਵਾਲਿਆ ਮਿਲਾਦੇ ਜੱਟੀ ਹੀਰ ਨੂੰ' ਆਦਿ ਗੀਤ ਸਨ। ਇਹ ਲੌਂਗ ਪਲਿਆਰ ਰਿਕਾਰਡ ਇਤਨਾਂ ਚੱਲਿਆ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗਥਾਂਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ, ਦੇਵ ਦੇ ਪਿੰਡ ਥਰੀਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਉਸ ਟਾਇਮ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਮਾਣਕ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾਇਆ 'ਉਹਦਾ ਪਿੰਡ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲੜਾ ਜਿੱਥੇ ਵੱਸਦਾ ਮਾਣਕ ਯਾਰ'

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਚਾਹੇ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੋਹ ਨਹੀ ਛੱਡਿਆ ਸੀ।ਜਦ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਖਾੜਾ ਲਾਉਣ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਸੰਤ ਕਰਨੈਲ ਦਾਸ ਬਿਬੇਕ ਆਸ਼ਰਮ ਜਲਾਲ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਬਜੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋ ਬਾਜੀਆਂ ਤਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਹਾਸਾ ਮਜਾਕ ਕਰਕੇ ਜਾਣਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋ-ਗਾਣੇ ਵੀ ਗਾਏ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹਿੱਟ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋਮਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਤਿੰਦਰ ਬੀਬਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਢੀ,ਅਮਰਜੋਤ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਚੇਤ ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੀਤ ਗਾਏ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਿਵੇ ਦੇਵ ਥਰੀਕੇ ਵਾਲਾ, ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ, ਸਵਰਨ ਸਿਵੀਆ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਗਿੱਲ ਜੇਬੋ ਮਾਜਰੇ ਵਾਲਾ,ਚੰਨ ਗੁਰਾਇਆਂ ਵਾਲਾ, ਗੁਰਮਖ ਸਿੰਘ, ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ਾਦ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋ, ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਬਲਬੀਰ ਲਹਿਰਾ, ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੋਰਥ, ਜੀਤ ਗੋਲੋ ਵਾਲੀਆ, ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ, ਚਮਕੌਰ ਚਮਕ, ਕਰਨੈਲ ਜਲਾਲ, ਭੱਟੀ ਮਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲਾ, ਜੱਗਾ ਗਿੱਲ, ਅਲਬੇਲ ਬਰਾੜ, ਬਚਨ ਬੇਦਿਲ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਲੌਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸਹੋਤਾ ਚੱਕ, ਦਲੀਪ ਕਣਕ ਵਾਲੀਆ, ਪਾਲੀ ਦੇਵਤਵਾਲੀਆ, ਹਰਬਖਸ਼ ਟਾਹਲੀ, ਆਦਿ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਾਰਿਕ ਗੀਤ ਗਾਏ 'ਉੱਡਦੀ ਧੂੜ ਦਿੱਸਦੀ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀ ਆਉਂਦੇ 'ਲੈ ਕੇ ਕਲਗੀਧਰ ਤੋਂ ਥਾਪੜਾ ਦਿੱਤਾ ਚਰਨੀ ਸੀਸ ਨਿਭਾ' ਹੁਣ ਸਰਕਾਰੇ ਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋ ਗਿਆ' ਪਿਆ ਸੀਸ ਉੱਤੇ ਚਲਦਾ ਆਰਾ ਮੁੱਖੋਂ ਸਤਿਨਾਮ ਬੋਲਦ' ਅਦਿ ਗੀਤ ਗਾਏ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜੋ ਸਦਾ ਬਹਾਰ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ 'ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਆ ਮਾਂ ਓ ਦੁਨੀਆ ਵਾਲਿਓ' ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾਂ ਹੱਕ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਬਿਪਤਾ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾ ਆਂਉਦਾ ਸਕਿਆਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ 'ਮੈਂ ਚਾਦਰ ਕੱਢਦੀ ਨੀ ਗਿਣ ਤੋਪੇ ਪਾਵਾਂ ਜਾਮਣ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠਾਂ ਨੀ ਮੈਂ ਪੀੜ੍ਹਾ ਢਾਵਾਂ' ਇੱਕ ਵੀਰ ਦੇਈ ਵੇ ਰੱਬਾ ਸੌਂਹ ਖਾਣ ਨੂੰ ਬੜਾ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਭੈਣਾ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਭਾਈਆਂ ਬਾਝ ਨਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾ

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਕਮਾਇਆ ਜਿਵੇ ਸੈਦਾ ਜੋਗਣ, ਲੰਬੜਦਾਰਨੀ, ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ, ਬਲਬੀਰੋ ਭਾਬੀ, ਵਿਹੜਾ ਲੰਬੜਾਂ ਦਾ, ਰੂਪ ਸ਼ਕੀਨਣ ਦਾ ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ।

1996 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨੇ ਬਠਿੰਡੇ ਦੀ ਰਿਜਰਵ ਸੀਟ ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਪਰ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸੱਕਿਆ।

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿਣ ਪਿਛੋ 30 ਨਵੰਬਰ 2011 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਵਾਰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਪੁਰਦ-ਏ ਖ਼ਾਕ ਕਰਨਾਂ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਚਪੜਚਿੱੜੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਯਾਦਗਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੇ ਮਿਰਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ (ਬਸ ਸਟੈਡ) ਨੇੜੇ ਦਫਨਾਇਆ ਗਿਆ।ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਣਕ ਦਾ ਟਿੱਲਾ ਯਾਦਗਰ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲਦੀਵਾਲ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਰ ਸਾਲ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਣਕ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਪੁਹੰਚਦੇ ਹਨ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
. 9914184794

ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ-ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਮੋਲ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੱਚ, ਪਿਆਰ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

23 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਕਾਰਤਿਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਹੀਨਾ ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਕੱਤਕ ਮਹੀਨੇ (8 ਅਕਤੂਬਰ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਯੰਤੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (5 ਨਵੰਬਰ) ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਬਦ -ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਜੋ ਸਵੇਰੇ 3:30 ਜਾਂ 4 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ÷ਜਪਜੀ ਸਾਹਿਬ÷ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਕਸਬੇ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ,

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਸਾਰਾ ਜਗ ਤਾਰਿਆ,
ਜੋ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸੇਵਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਾਮ - ਸਿਮਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਦਾ ਅਯੋਜਿਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਦੁਬਈ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੀਨੀਆ ਅਤੇ ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਤਿਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ, ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਵੈ-ਸ਼ੁੱਧੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਜੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕੱਤਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ 2025 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ÷ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਸਵੇਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਗਮ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ÷ਵਾਹਿਗੁਰੂ÷ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੱਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਰੰਪਰਾ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸਿੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਯੰਤੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ÷ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ÷ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਯਾਤਰਾ। ਇਹ ਫੇਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੈਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ (ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ, ਚੌਕਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ, ÷ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਸਤਿਨਾਮ, ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਰਾ ਜਗ ਤਾਰੀ÷, ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮਾਹੌਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਸਵੈ-ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ÷ਨਾਮ ਜਪੋ, ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ,÷ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ÷ਰੱਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹੋ।÷

ਇਸ ਲਗਭਗ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਯੰਤੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਪੜਾਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਿੱਲੀ, ਨਾਂਦੇੜ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਆਸਟ ?ਰੇਲੀਆ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਅਤੇ ਦੁਬਈ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਤਰਨ ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਾਊਥਾਲ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਮੈਲਬੌਰਨ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ÷ਆਤਮਿਕ ਊਰਜਾ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਏਕਤਾ÷ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

ਸੰਗਤ ਜੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਜਦੋਂ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁਹਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉਸ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਜੋਂ ਫੈਲੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤੀਵਾਦ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਜਾਗਰਣ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ,

ਪਵਨ ਗੁਰੂ, ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਧਰਤੀ ਮਹਤ।÷

ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ, ਪਲਾਸਟਿਕ-ਮੁਕਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿੱਲੀ, ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਨਾਂਦੇੜ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ ÷ਇੱਕ ਪੌਦਾ, ਇੱਕ ਭਗਤ ਮੁਹਿੰਮ÷ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਜੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੱਤਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲੋਬਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ÷ਸਵੇਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ÷ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਈਸਾਈ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਉਪਦੇਸ਼, ÷ਏਕ ਓਮਕਾਰ ਸਤਿਨਾਮ÷ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸੱਚ ਇੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ:

ਨਾ ਹਿੰਦੂ, ਨਾ ਮੁਸਲਿਮ, ਨਾ ਸਿੱਖ

ਅੱਜ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੀ ਪਛਾਣ ਹੈ - ਇਨਸਾਨ ਭਾਵ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਗਮ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ÷ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ।÷

ਸੰਗਤ ਜੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 5 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਯੰਤੀ, ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ 5 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਯੰਤੀ ਕੱਤਕ ਪੂਰਨਿਮਾ 'ਤੇ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਿਨ, ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਵਟ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣ ਨਾਲ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਭਰ ÷ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ÷ ਗੂੰਜਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਗਤ ਜੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਦੌਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਵੈ-ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਹੈ। 23 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 5 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਵੇਗਾ, ÷ਨਾਮ ਜਪੋ ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ।÷ ਇਹ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜੋ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ: ÷ਸਭਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਜੋਤ ਹੈ; ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ।÷ (ਹਰ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਜੋਤ ਹੈ)।

ਕੀ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਧਮਕ ਖੋਹ ਰਹੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ...?

ਸਾਡੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੱਚਣਾ ਟੱਪਣਾ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਉਮੰਗ , ਮੂੰਹੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਸੰਗੀਤ ,ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਭਿੰਨਾਂ ਭਿੰਨਾਂ ਰਸ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਥਿੜਕਣ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਉਪਜਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਲੜਕੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕੀ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਦੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਗਾਉਣ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿੱਚ ਲੰਮੀ ਹੇਕ ਨਾਲ ਪੰਜ ਜਾਂ ਸੱਤ ਘੋੜੀਆਂ ਸੁਹਾਗ ਗਾਉਣ ਦੀ ਰੀਤ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਬ ਨੱਚਦੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਗਨ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬੁੱਕ ਬੁੱਕ ਪਤਾਸੇ ਦੇ ਕੇ ਤੋਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਢੋਲਚੀ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਢੋਲ ਦੀ ਥਾਪ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਤੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਾਨਕਿਆਂ ਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਗਾਉਣੀਆਂ, ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣੀ,ਜੰਝ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣਾ, ਰਵਾਇਤੀ ਬੈਂਡ ਵਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਤ ਦਾ ਆਗਮਨ ਤੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਵਿਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਹੁਟੀ ਵਿਆਹ ਕੇ ਲਿਆਉਣੀ ਤਾਂ ਮੇਲ ? ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫਿਰ ਗਿੱਧਾ ਪਾਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਵਿਆਹਾਂ ਨਾਲ ? ਇਹੀ ਨਾਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਜਿਹਾ ਸੰਗੀਤ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡ ਕੇ ,ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ,ਸਕਿੱਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ , ਨਕਲਾਂ ਕਰਕੇ , ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ।

ਸਮੇਂ ਨੇ ਐਸੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰੀ ਫੜੀ ਕਿ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਵਿਆਹਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਵਿਆਹ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ।ਸਾਰੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਵਟਣਾ ਮਲਣਾ, ਮਹਿੰਦੀ ਲਾਉਣਾ,ਜਾਗੋ ਕੱਢਣੀ, ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ,ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਰਸਮਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ, ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ,ਡੀ ਜੇ ਤੇ ਨੱਚਣਾ ਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਜਾਣਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡੀ ਜੇ ਲਗਾਉਣਾ ਤਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡੇ, ਮਾਂ ਪਿਓ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਭ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੱਚ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਨੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਬਿਲਕੁਲ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉਡ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਹਿਲਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਅਵਾਜ਼ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ,ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੰਪਨ ਜਿਹੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਖਰਾ ਸੱਚ
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਯੁਵਕ ਯੁਵਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਡੀ ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਲੋਰ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਟੱਪਦੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵੀ ਛਿੱਕੂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਟੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੁਲਹਨ ਦੀ ਮੌਤ ,ਲਾੜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਬਰਾਤ ਵਿੱਚ ਨੱਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਮੰਦਭਾਗੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਏ ਦਿਨ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਵਾ ਚੌਥ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਵਰਤ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਡੀ ਜੇ ਤੇ ਨੱਚਦੀ ਦੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਭੁੱਖੀਆਂ ਭਾਣੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਡੀ ਜੇ ਲਗਾ ਕੇ ਨੱਚਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ? ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਜਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਕਲਯੁਗ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਆਖ ਕੇ ਗੱਲ ਨਿਬੇੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਤਹਿ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਡੀ ਜੇ ਹੀ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਮਕ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਤਲਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਤੇ ਉੱਤੋਂ ਨੱਚ ਟੱਪ ਕੇ ਇੱਕ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਰਕਤਚਾਪ ਉੱਚੇ ਸਤਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉੱਪਰੋਂ ਕੰਨ ਪਾੜਵੀਆਂ ਡੀ ਜੇ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦਰਦ, ਘਬਰਾਹਟ,ਉਲਟੀ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੀਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।ਸਾਡੇ ਕਿਤੇ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਬੌਂਦਲੇ ਬੌਂਦਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਐਨੀ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਘਬਰਾਹਟ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਧਾਈ ਹੋਈ ਧਮਕ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਧਮਕ ਵਾਲੇ ਡੀ ਜੇ ਲਾਉਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੈਲੇਸ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਧਮਕ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧੁਨੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੀ ਹੈ ਦਸਤਾਰ

– ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅੰਦਰ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਜਾ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀ ਮਾਣ ਤਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੀਵਾ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਅੰਦਰ ਮਹੱਤਵ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨ , ਬਸ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਬੁਲਾਉਣੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦਸਤਾਰ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਗੁਲ ਖੁਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੋਖਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਕਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਰੀ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਝੀਲਾਂ ਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਦਾ ਇਸ ਜੱਗ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਝੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਇਕੱਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਹ ਜਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ । ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ।

ਪਿਤਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁੱਤਰ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ 4 ਸਾਥੀਆਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ,ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 2 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਭਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਭਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ । 2 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਵਾਹ ਵਾਸਤਾ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸਾਦਗੀ ਭਰੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ ਹੈ । ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਵਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਚੰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੀਤਾ ਇਸ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ ।

ਪ੍ਰਤੱਖਦਰਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਇਕ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਝੀਲ ਜਾਂ ਦਰਿਆ ਆਖ ਲਈਏ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ 2 ਨੌਜਵਾਨ ਡੁੱਬ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਕੁਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੈਕੇਟਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ । ਲਗਪਗ ਤੇਤੀ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਦਸਤਾਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਬਣਾ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਸਹੇੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੁੱਬ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਇੱਕ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਸਦਾ ਹੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ- ਦਸੇਰਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਜੇਕਰ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘੁਮਾ ਕੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਬੇਹੱਦ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਭਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਹੈ ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚੰਦ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ । ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਤਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਦਸਤਾਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਰੋਲ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਚਲੋ ਜੋ ਵੀ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਲਿਖ ਜ਼ਰੂਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਜਰੂਰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ । ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਕੋਸਸਿ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸੀਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕੀਏ ।

ਇੱਥੇ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਗੱਡੀ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਵੇਖਿਆ । ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਗੱਡੀ ਅੰਦਰ ਟਾਕੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਸ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਜੁਰਗ ਮਾਤਾ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਤੜਫ ਰਹੀ ਸੀ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਤਾਕੀ ਤੋੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ

ਲੇਖਕ- ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਯੂ.ਐਸ.ਏ.
5592850841

ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਖ਼ੂਨ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸਸਿ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੇ ਮੱਲ੍ਹਮ ਪੱਟੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਚਾਰਾਜੋਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਇਸ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਸਲਾਹਿਆ ਸੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੈ । ਸੋ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਦਸਤਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ।

ਲੇਖਕ- ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ.
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ
5592850841

ਆਖਿਰਕਾਰ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਕਿਉ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਫਲ ?

ਸਕਾਊਟ ਮਾਸਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੰਬੋਜ
ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ- 98594-00002

ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਤ- ਪਾਤ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾ- ਪਾਤਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਜਾਂ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਾਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਸਤਾ ਪਸੰਦ ਵੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ । ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਸਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਨਿਭਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬਦਲਦਾ ਗਿਆ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ,ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਮੁੰਡਾ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਿਸਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾਂ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਰਿਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।ਪਰ ਇਹ ਰਿਸਤੇ ਵੀ ਲਗਭਗ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਸਤਾ ਵਧੀਆ ਨਿਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਅਡਵਾਂਸ ਹੋ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ।ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅੰਤਰ ਜਾਤੀ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸਸਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਮੰਨ ਜਾਣ ਤਾਂ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਵੀ ਅਰੈਂਜ ਮੈਰਿਜ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਖੁਸੀ ਨਾ ਸਹੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡਾ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਰਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਹੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਧੀ-ਪੁੱਤ ਕਿਸੇ ਉੱਚੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ।ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਅਣਖ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਤੱਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਮਾਜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਣੇ ਦੇ-ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇੰਟਰ ਕਾਸਟ ਮੈਰਿਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋ ਵੱਡੀ ਮੁਸਕਿਲ ਇਹ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ , ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਜਾ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਸ,ਸਹੁਰਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਪੋਰਟ ਕਰੇ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ।ਹਰੇਕ ਬਿਰਾਦਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਬਿਰਾਦਰੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਘਰ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਨਾਲ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹਨ ।ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਾਲੇ ਘਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਖੁੱਲਾ - ਡੁੱਲਾ ਅਤੇ ਖੇਤ - ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਸਰੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਜੀਂਦਗੀ ਐਸ਼ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਟ ਉੱਠਣਾ,ਘਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰ ਨੇ ਝਾੜੂ ਪੋਚਾ ਕਰਨਾ,ਨੌਕਰਾਨੀ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣੇ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ।ਇਹੀ ਸਭ ਫਰਕ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਘੱਟ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ ਲੜਾਈਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।ਜਿਹੜੀ ਕੁੜੀ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸਸਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਸਣ ਦੀ।ਉਹ ਕੁੜੀ ਚਾਹੇ ਪਿਛੋਂ ਪੇਕੇ ਘਰ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜੀ ਲਗਜਰੀ ਜੀਂਦਗੀ ਛੱਡ ਕੇ ਆਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਹ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸਸਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸੱਸਾ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਗੱਲ ਨਾਲ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਤਾਹਨਾ ਮੇਹਨਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਜਲੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਉਹਨੇ ਸਾਡਾ ਕੀ ਹੋਣਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਸ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਹੁੰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ।ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੰਡਾ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁੰਡਾ ਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਘਰਵਾਲੀ ਲੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਲੜਦੀ ਹੈ ।ਜੇਕਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਣ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜੀਂਦਗੀ ਵਧੀਆ ਬਤੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਂ ਬਣੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਇਕੱਲੀ ਹਰ ਰੋਜ ਲੜਾਈਆਂ ਵਾਲੀ ਨਰਕ ਭਰੀ ਜੀਂਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੱਲ ਤਲਾਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਵੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੋਰਟ ਜਾ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਜਾ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਘੱਟ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਤਲ

ਸ਼ੀਰੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ," ਮਾਸਟਰ , ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਲਿਆ ਏ, ਜਲਦੀ ਆ" । ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ, ਮੇਰਾ ਖਾਸ ਯਾਰ ਬਲਦੇਵ ਡਾਕਟਰ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਹਰਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਨ੍ਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਿਆ। ਜੀਤੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਧੀ ਸਿੰਮੀ ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀਂ ਕਿਧਰੋਂ ਤਾਕਤ ਆਈ," ਦਫਾ ਹੋ ਜਾ, ਕਾਤਲ ਏ ਤੂੰ , ਕਾਤਲ , ਮੈਨੂੰ ਰੰਡੀ ਕਰਨ ਆਲੀ ਕਾਤਲ ਤੂੰ ਏ, ਕਾਤਲ,,ਕਾਤਲ" । ਜੀਤੋ ਫੇਰ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਆਰ ਐਮ ਪੀ ਡਾਕਟਰ, ਜੋ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੇਵਾ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰਦਾ, ਪੂਰਾ ਪਿੰਡ ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦਾ। ਪੰਜ ਕਿਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਨਿਮਰ ਤੇ ਸਰਬ ਸੰਤੋਖ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ। ਬਲਦੇਵ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਿੰਮੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਪੂਰਾ ਚਾਅ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਚ ਧੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਚ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ। ਸਿੰਮੀ ਪਹਿਲੀ ਕੁੜੀ ਬਣੀ ਜਿਸਦੀ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਘਰ ਦੇ ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਪਰ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਧੀ ਦਾ ਹਰ ਸ਼ੌਂਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਵਧੀਆ ਸਕੂਲੀ ਪੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਕਾਲਜ ਚ ਮੋਟੀ ਫੀਸ ਭਰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਲਦੇਵ, ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਾਪੂ ਹੀਰੋ ਈ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਬਲਦੇਵ ਕਦੇ ਸਿੰਮੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਣਾ ਨਾਂ ਖਾਂਦਾ।ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਕਰਦੀ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ਸਿੰਮੀ , ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ, ਵਿਹਲੜ, ਫੁਕਰੇ ਗੈਰੀ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੀਰੋ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਗਈ ,ਪਤਾ ਈ ਨਾਂ ਲੱਗਾ ।ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਮਾਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਲਈ ਸਿੰਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਰੀ, ਮੁੰਡਾ ਸਾਊ, ਵਧੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ,ਪਰ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ,ਅਸਲ ਚ ਸਿੰਮੀ ਲਈ ਉਹਦੇ ਸੁਪਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਧੀ, ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਨਾਲ ਅਚਨਚੇਤ ਨੇੜੇ ਹੋਜੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਝੱਟ ਪਛਾਣ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਨੇ ਸਿੰਮੀ ਤੇ ਸਖਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਗੈਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਬਲਦੇਵ ਨੂੰ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਈ ਨਾਂ ਆਇਆ ਪਰ ਸਿੰਮੀ , ਗੈਰੀ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਇਸ਼ਕ ਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਬਲਦੇਵ ਨੂੰ ਗੈਰੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਬਲਦੇਵ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸੁਪਨੇ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਵੀ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਸਿਆਣਪ ਵਰਤਦਿਆਂ ਗੈਰੀ ਨੂੰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖਦਿਆਂ ਧੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾਂ ਕਿਹਾ। ਵਿਹਲੜ ਗੈਰੀ ਦੇ ਸੱਚ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਸਿੰਮੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਵਾਅ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਚ ਅਗਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਵਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਨੇਂ, ਸਿੰਮੀ ਵੀ ਬਣੀ, ਹੈਰੀ ਨਾਲ ਭੱਜ, ਕੋਰਟ ਚ ਵਿਆਹ ਰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਾਣੇ ਚ ਬਲਦੇਵ ਖਿਲਾਫ ਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖਬਰ ਸੀ, " ਕਲਯੁੱਗੀ ਪਿਓ, ਧੀ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਬੁਰੀ ਨਜ਼ਰ, ਬਹਾਦਰ ਧੀ ਨੇ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਾ ਪਾਈ ਆਜਾਦੀ" ।ਆਹ ਤਾਂ ਬਸ ਕਹਾਣੀ ਸੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਦਾਜ ਦੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸ ਫਰਜ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨ੍ਹੀਂ ਮੰਨ੍ਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰੇਕ ਮਰਦ ਜਾਲਮ ਨ੍ਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਹਰੇਕ ਔਰਤ ਨਿਰਦੋਸ਼,ਅਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਅਸ਼ੋਕ ਸੋਨੀ , ਕਾਲਮਨਵੀਸ
ਪਿੰਡ ਖੂਈ ਖੇੜਾ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਪੰਜਾਬ
9872705078

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਤੇ ਤਰਸਯੋਗ ਨਜਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ ।ਪਰ ਇੱਥੇ ਅੰਨਦਾਤਾ ਫਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਪਿਕਨਿਕ ਸਪੌਟ ਦੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ।ਖ਼ੁਦਕਸ਼ੀ ਉਪਰੰਤ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਭੇਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਕਲੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ ।ਚਪੜਾਸੀ ਲੱਗਣ ਲਈ ਪੀਐਚ ਡੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ,ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਊਟ ਪਟਾਂਗ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਠੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਠੇਕੇ ਕਰੋਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ।ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਠੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਫਿਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਸਾਡੀ ਗਲ ਫਾਹਾ ਦੇਣਗੇ ।ਜੋ ਪੈਸਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੀਝੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁੱਧ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਨਿਘਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਹੋਰ ਲਾ ਇਲਾਜ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੋਗੀ ਦੁੱਖ ਭੋਗ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਪੂਰੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਤੱਕ ਲਾਹ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ,ਆਕਸੀਜਨ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਨਿਕਲਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਾਲ ਦੇਖੋ ਜੋ ਆਦਮੀ ਆਪਣਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਿਆ ,ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ -ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਲੱਭ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਕਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕ ਲੱਭੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਤਾਕਤ ਤੇ ਪੈਸ ਧਰਨੇ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਬੈਂਕਾਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੌਕਰਾ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੋਨਾ ਬਿਨਾਂ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਭੂ ਮਾਫੀਆ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਅੰਤਰ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਮਾਰਨ ਤੇ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।ਪਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਚੋਣਾਂ ਹੁਣ ਲੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਲਿਆ ਕੇ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਪਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆ ਹਨ ।ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਪੁਲੀਸ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਦੇ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਖ਼ਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਤਲਾਂ ਚੋਣ ਬੂਥ ਲੁੱਟਣ ਤੇ ਡਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਮ ਘਟਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਸ਼ਰੀਫ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰੱਪਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਭੰਨੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਡੌਂਕੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਰਹੇ ਹਨ ।ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਫਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।ਮੋਟਾਂ ਧਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਤਾਏ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ।ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪੁੰਸਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਨਾ ਹੰਢਾਇਆ ਹੋਵੇ ।ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਹੀ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਤੇ ਕਰੱਪਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਚੂਸ ਕੇ ਧੜਾ ਧੜ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਦਲਾਲ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰੇਕ ਮੋੜ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਵਿੰਦਰ ਖ਼ੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਖਾਲੀ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਡਰ

ਦੀਪ ਚੌਹਾਨ
ਮੋ: 9464212566

ਰਣਜੋਤ ਜਦੋਂ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲਹੂ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। " ਅੱਜ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈਂ " ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਘੂਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। ਰਣਜੋਧ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ । ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਸਿਰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਤ੍ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਭੱਜੀ -ਭੱਜੀ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਈ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੇ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਥੱਪੜ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਿਰ ਪਾਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਖਿੱਚਾਧੂਹੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵੀ ਕੂਹਣੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ।ਰੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ।ਬੀ. ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿੱਚੇ ਛੱਡ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਸਿਰ ਤੇ ਬਾਪ ਦਾ ਸਾਇਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਉਹ ਕੋਈ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਣਜੋਤ ਭਾਵੇਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ ਪਰ ਲੜਾਈਆਂ ਝਗੜੇ ਉਸ ਲਈ ਹੁਣ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸੀ ।ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸਸਿ ਕੀਤੀ , ਕਦੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬੁਲਾਇਆ ਪਰ ਰਣਜੋਤ ਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਜੂੰ ਨਾ ਸਰਕਦੀ ।ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਲੜਕੇ ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਰਾਣਾ ਉਸਤਾਦ - ਰਾਣਾ ਉਸਤਾਦ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਹੋਰ ਚੌੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਤਾਦ ਕਹੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਨਿਡਰ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਲੜਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ । ਰਣਜੋਤ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨਿਡਰਤਾ ਕਾਰਨ ਖੁਦ ਤੇ ਮਾਣ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ।ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਰਸਤੇ ਵੱਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

ਰਣਜੋਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਸਬ ਤਰੀਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਇਹ ਵੇਲਾ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਸੁਧਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਗਾ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਖੁਦ ਮਰ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਣਜੋਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਪਿੰਡੋਂ ਰਿੰਪੀ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਤਕ ਰਣਜੋਤ ਅਤੇ ਰਿੰਪੀ ਦੀ ਵਧੀਆ ਨਿਭ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਲਫੰਡਰ ਦੋਸਤ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਉਲਾਂਭੇ ਘਰ ਆਉਣੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸੀ।ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਹ ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮਕਾਲ ਪਾ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਡਰਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਸੀ।ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਉਲਾਂਭਿਆਂ ਤੋਂ ਰਿੰਪੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਘਰ ਲੜਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਰਣਜੋਤ ਅਤੇ ਰਿੰਪੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ।ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਰਿੰਪੀ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਲੜਾਈਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ , ਪਰ ਰਣਜੋਤ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਨਿਭਾਅ ਨਾ ਪਾਇਆ।ਅੱਜ ਰਣਜੋਤ ਟਰੈਫਿਕ ਸਿਗਨਲ ਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਥੋਪਾਈ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਦਮਾਸ਼ੀਆਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਰਣਜੋਤ ਅਤੇ ਰਿੰਪੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀਆਂ। ਰਿੰਪੀ ਲੜ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੇਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਵਾਪਸ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ।

ਰਣਜੋਤ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।ਰਣਜੋਤ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹਰਮਨ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਬੈਠ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸਸਿ ਕਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਰਣਜੋਤ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਡਿੰਪੀ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਹਰਮਨ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿਮਾਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਰਣਜੋਤ ਅਤੇ ਰਿੰਪੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਸੰਤੁਲਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿੰਪੀ ਨੂੰ ਜਿੱਦਾਂ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦੀ ਦਿਖਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਜੋ ਬਦਮਾਸ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਕੰਮਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਵੀ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰਿੰਪੀ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ ਵਧ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਵਾਂਗੀ ਕਹਿ ਕੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਪੇਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਫੀ ਕੋਸਸਿ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿੰਪੀ ਵਾਪਿਸ ਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਾਇਦ ਇਸ ਵਾਰ ਰਿੰਪੀ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਕੇ ਗਈ ਸੀ।ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਣਾ- ਜਾਣਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਉਹ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਹਰਮਨ ਦੇ ਨਾਮ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਉਸ ਨੇ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਰਮਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਰਣਜੋਤ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵਿਸਾਹ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ , ਘਰ ਆ ਕੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦਿੰਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ।

ਰਣਜੋਤ ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਉਦੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਜਦ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਸੁੱਤੀ ਹੀ ਨਾ ਉੱਠੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰਿੰਪੀ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਵੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ । ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਰਣਜੋਤ ਦੀ ਜੀਂਦਗੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਇਕ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿੰਪੀ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਣਜੋਤ ਜਿੰਨਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਹਰਮਨ ਲਈ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ।ਰਣਜੋਤ ਬੜੀ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਹਰਮਨ ਦੀਆ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਹਰਮਨ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਰਣਜੋਤ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ ਕੋਈ ਲਾਰਾ ਲਾ ਦਿੰਦਾ। ਅੱਜ ਹਰਮਨ ਦੇ ਸਬਰ ਦੀ ਅੰਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਲੜਖੜਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਣਜੋਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪਾਪਾ ਅਗਰ ਅੱਜ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵਾਂਗਾ" । ਰਣਜੋਤ ਨੇ ਵੀ ਅੱਜ ਹਰਮਨ ਨਾਲ ਫੁੱਟਬਾਲ ਲਿਆਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਰ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਰਣਜੋਤ ਅੱਜ ਵੀ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਬਿਨਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਲਏ ਘਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਅੱਜ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਲਏ ਘਰ ਵੜਿਆ ਤਾਂ ਹਰਮਨ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਏਗਾ। ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਰਣਜੋਤ ਆਪਣੇ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸਮਝ ਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਡਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਿਤਾ ਬਣ ਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਹੈ । ਇੱਕ ਨਿਡਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਡਰਿਆ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਡਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਵਾਲ ਹੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਦਬਾਈ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਇਸ ਵਕਤ ਸਵਾਲ ਹੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ।ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਧਰਨੇ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਉਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜਹਿਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ।ਜਵਾਬ ਬੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਕੇ ਚੁਣਦਾ ਹਨ ।ਮਤਲਬ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ।ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ,ਸਾਡੀ ਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀਆਂ ।ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਪਿੱਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਰੂਹਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ।ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਤਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ,ਪਰ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ।ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾਰਾਂ,ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਪੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ।ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ।ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਕਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਮਝੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ।ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਹਜਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਜਮ ਕਰ ਲਿਆ ।ਫੇਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਵੇਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ? ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਛੇੜਿਆ ਅਤੇ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹੇ ।ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੜਕਾਇਆ ਜਾਵੇ ।ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਗਿਆ ਹੈ ।ਇੰਨਾਂ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ,ਸੰਸਾਰ ਭਰਦੇ ਲੋਕ ਵੇਖਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵੀ ਸਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ।ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ(ਯੂਪੀ) ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇਕੇ ਦਰੜਿਆ ਗਿਆ,ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅਤੇ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ ।ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਏ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰ ਨਿਕਲਣਗੇ ।ਇਹ ਤਾਂ 'ਖੇਤ ਨੂੰ ਵਾੜ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ,'ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ।ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ।ਕਿਸਾਨ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ ।ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੁੱਝ ਛੋਟਿਆਂ ਜਾਵੇ ।ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ,ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਵੀ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੇ। ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਵੇਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ।ਇੰਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋਲੋਂ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮਿਲੇ ਜਵਾਬ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ।ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ।ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸਵਾਲ ਆ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9815030221

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ -ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁੱਤੇ....

ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ,
ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਦਾਗ ਜੱਗ'ਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤੂੰ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਰੋੜੇ ਕੰਕਰ ਕਿਉਂ ਪਾ ਰਹੀ ਏ। ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਨੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਇਸ ਗਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੁੱਤੇ ਨੇ,ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਰੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹਾਂ।ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਕੁੱਤਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਝਾਕਦਾ ਦਿਖਿਆ , ਮੈਂ ਉਹ ਰੋੜੇ ਮਾਰ ਕੇ ਬੱਚ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਤੇ ਸਹਿਮ ਗਿਆ ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਗਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਹੀ ਕੁੱਤਾ ਹਾਂ । ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਇਹ ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਣੀ ਹੈ , ਤੁਸੀਂ ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਬੋਲਿਆ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ,ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਬੇਵਜਾਹ ਸਾਡੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ।" ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ।" ਪਰ ਇਸ ਗਲ਼ੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਕੁੱਤਾ ਹਾਂ,ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕੁੱਤਾ ਹੈ।"ਅਸਲੀ ਕੁੱਤੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨੇ ,ਕੁਝ ਇਨਸਾਨ ਜੋਂ ਦਿਖਦੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਨੇ,ਅੱਖ ,ਮੂੰਹ, ਨੱਕ ਸਭ ਸਮਾਨ ।ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਕਿ ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜੇ ਨੇ , ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਲੇਖਕ -ਪੂਜਾ ਪੁੰਡਰਕ ਸੰਪਰਕ- poojalovelyputt@gmail.com

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ××ਸ਼ਗਨ ਵਾਲਾ ਲਿਫਾਫਾ

ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਹਲਾਤ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕੁਛ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਵਾਪਰ ਕੁਛ ਹੋਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।ਸੁਰੈਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਟੇ ਸ਼ਗਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਥੋੜੇ ਜਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿਉਕਿ ਅਜਕੱਲ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋ ਡਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 100 ਦੇ ਲਗਭਗ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਡਰੋ ਕੋਈ ਨਹੀ ਆ ਸਕਿਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਲਿਫਾਫਾ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜਿਆ। ਜਿਵੇ ਕਿਸੇ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੋਟਾ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਲਿਫਾਫਿਆ ਦਾ ਲਗ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਗਨ ਵਿਹਾਰ ਕਰਕੇ ਸੁਰੈਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਗਨ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੈਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਲਿਫਾਫੇ ਖੋਲਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਖੋਲਣ ਸਾਰੇ ਖਾਲੀ ਨਿਕਲੇ ।ਸਾਰਿਆ ਨੇ ਵਧਾਈ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਸ਼ਗਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆ ਮਜਬੂਰੀਆ ਲਿਖੀਆ ਪੈਸੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀ ਪਾਏ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਵਿਡ 19 ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਪਰ ਇਕ ਸ਼ਗਨ ਦਾ ਲਿਫਾਫਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋ 501 ਡਾਲਰ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਣ ਪਰਖਿਆ ਦੋਸਤ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੈਨਾਟਾਈਜਰ ਨਾਲ ਹਥ ਸਾਫ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਮੇਰੇ ਕੰਵਲਿਆ ਦੋਸਤ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਬਾਕੀਆ ਦੇ ਕੰਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਫੂਕ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ।ਸੁਰੈਣਦੀਪ ਸ਼ਗਨ ਵਾਲਾ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਉਪਰ ਥਲੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਤੋ ਬਾਹਰ ਸੀ

ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋ 516-234-8545

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website

WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਕਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ

ਕੀ ਆਖਾਂ ਕੁਝ ਕਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਬਿਨਾ ਕਹੇ ਵੀ ਰਹਿ ਨਹੀ ਹੁਦਾ
ਉੱਚੇ ਮਹਿਲੀ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੇਤਾ
ਢੀਠ ਨੇ ਕੰਧਾਂ ਢਹਿ ਨਹੀ ਹੰਦਾ
ਰਾਤ ਮੁਸਾਫਰ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਜੋਗੀ
ਇੱਕ ਪੱਲ ਵੀ ਬਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਥੀ ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਦਿਸਦਾ
ਰਿਸਣ ਲੋਥੜੇ ਸਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਵਧੇ ਹੋਰ ਖਿਲਾਰਾ
ਗਮ ਦਾ ਕੱਫਣ ਤਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਲੂੰ ਲੂੰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ
ਚੰਦਨਾਂ ਹੋਰ ਤਾਂ ਖਹਿ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ

ਚੰਦਨ ਹਾਜੀਪੁਰੀਆ
pchauhan5572@gmail.com

ਬਾਲ ਕਵਿਤਾ ਰਿੱਛ ਦੇ ਵਾਲ ਤੇ ਮੈਂ

ਇੱਕ ਭਾਈ ਇੱਕ ਭਾਲੂ ਲੈ ਕੇ
ਸਾਡੀ ਗਲ ?ੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।
ਆ ਬੈਠਾ ਵਿੱਚ ਚੌਂਕ ਦੇ ,
ਡੋਰੂ ਉਸ ਖੜਕਾਇਆ।
ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਸਭ ਵੇਖਣ ਆਏ,
ਬੰਤਾ ਤੇ ਹਰਨਾਮਾ।
ਛੋਟੇ ਜਵਾਕ ਨੂੰ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕੀ ,
ਆਈ ਜਾਵੇ ਭਾਨਾ।
ਵੇਖਣ ਆਏ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕੀ,
ਘੇਰਾ ਘੱਤ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।
ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਰਿੱਛ ਵੇਖ,ਬੱਚੇ
ਬੁੱਕਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ ਗਏ।
ਕੋਲ ਮਦਾਰੀ ਦੇ ਸੀ ਡੰਡਾ,
ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਿੱਛ ਨਚਾਵੇ।
ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਬੜਾ ਸਿਆਣਾ,
ਸਮਝ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਵੇ।
ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਰਕੇ,
ਸਭ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਸਾਇਆ।
ਕੋਈ ਆਟਾ, ਕੋਈ ਦਾਣੇ ਲ?ਕੇ,
ਦੇਣ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ।
ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਆਹ
ਮੁੰਡਾ ਰੋਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।
ਇਹਨੂੰ ਰਿੱਛ 'ਤੇ ਝੂਟਾ ਦੇ ਦਈਏ,
ਭਾਈ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿੰਦਾ।
ਵਾਲ ਪੁੱਟ ਕੇ ਰਿੱਛ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ,
ਰੱਖੀਂ ਗਲ ? ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ।
ਮੁੰਡਾ ਤੇਰਾ ਹੁਣ ਨੀ ਰੋਂਦਾ
ਨਜ਼ਰੋਂ ਰੱਖੂ ਬਚਾ ਕੇ।
ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਸਮੇਂ ਉੱਦੋਂ ਸੀ
ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾ 'ਤੇ।
'ਪੱਤੋ' ਕਿੰਨਾਂ ਵਕਤ ਬਦਲਿਆ,
ਸਭ ਕੁੱਝ ਰੱਖ 'ਤਾ ਭੁਲਾ ਕੇ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ94658-21417

ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ

ਮੋਦੀ ਤੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਨਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭੋਰਾ ਵੀ ਭਾਉਂਦੀ ॥
ਵਕਤ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦੇਈ ਜੀ ਡੀ ਪੀ ਕਿਉ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ॥
ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰ ਤੈਂ ਮਾਰਿਆ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਜੇਬ ਤੇ ਵੱਡਾ ਡਾਕਾ ,
ਪੰਦਰਾ ਲੱਖ ਦੇ ਜੁਮਲੇ ਵਾਲੀ ਬਾਤ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤੜਫਾਉਂਦੀ॥
ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਵੇਚਤੇ ਜਹਾਜ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆ ਨੂੰ,
ਦੇਸ ਵੇਚਕੇ ਦੇਸ ਚਲਾਵੇ ਵਿਗੜੀ ਟੋਲੀ ਫਿਰੇ ਸਮਝਾਉਂਦੀਂ॥
ਮੇਰੇ ਵਤਨ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾ ਤੇ॥
ਕਦੇ ਤਿੰਰਗੇ ਜਾਂ ਕਿਰਸਾਨੀ ਝੰਡੇ ਤੇ ਮਾਂ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੁਰਾਲਾਉਂਦੀ॥
ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜੁਲਮ ਤੇਰਾ ਖੇਡਦਾ ਫਿਰੇ ਖ਼ੂਨ ਸਾਡੇ ਦੀ ਹੋਲੀ,
ਘੜਾ ਪਾਪ ਦਾ ਭਰਿਆ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਮ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਗਾਉਂਦੀ॥

ਸੁਰਜੀਤ ਫੁਲੇੜਾ
9815533945

ਗੀਤ

ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਤਾਜ ਜਵਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਅਖਵਾਏ।
ਧਰਮ ਜ਼ਮੀਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਬਲਸ਼ਾਲੀ ਵਾਲੇ ਜਜ਼ਬੇ ਪਾਏ।
ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚੇ ਅਨੁਯਾਈ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ।
ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰੰਘਰੇਟਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬੇਟਾ ਸੀ ਕਹਿਲਾਏ।
ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਇਕ ਸਾਗਰ ਵਾਂਗ ਰਵਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਸਤੀਦਾਸ ਮਤੀਦਾਸ ਬਹਾਦੁਰ।
ਸਭਨਾਂ ਅਜਬ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾ ਕੇ ਕੌਮਾ ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਡਰ।
ਗੌਰਵ ਮਈ ਇਕ ਯਾਦ ਬਣੀ ਲਾਸਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਿਰਜਨਤਾ।
ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਭਗਤੀ ਵਾਲੀ ਫਿਰ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪੂਰਨਤਾ।
ਆਨੰਦਪੁਰ ਨੇ ਹਸਤੀ ਸੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੰਵੇਦਨ ਸ਼ੀਲ ਤਿਆਗ ਸਬਰ ਦੀ ਇਕ ਜੋਤੀ ਜਗਦੀ ਰਹਿਣੀਂ।
ਹਰਿਮੰਦਰ ਵਿਚ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਜੋਤ ਇਲਾਹੀ ਮਘਦੀ ਰਹਿਣੀਂ।
ਮਾਨਵ ਕਦਰਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਬਾਲਮ ਜਿੱਦਾਂ ਅੰਬਰ ਦੇ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਹੀ ਚੜਦੇ ਚੰਨ ਸਿਤਾਰੇ।
ਏਦਾਂ ਸਦੀਆ ਤੀਕਰ ਰਹਿਣੇਂ ਇਹ ਮੰਗਲ ਮਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਆਰੇ।
ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋਤ ਜਗੇ ਰੂਹਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕ ਰਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਦੀ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਮੋ. 98156-25409

ਸਿਜਦਾ

ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਸੀ ਜੋ, ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਜਿਹਾ ਜੱਗ ਤੇ ਲੋਕੋ, ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਸਾਨੀ।
ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਚੱਪਾ-ਚੱਪਾ, ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਸੀ ਗਾਹਿਆ। ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਸਾਥੀ
ਲੈ ਕੇ, ਰੱਬੀ ਨਾਦ ਸੁਣਾਇਆ।
ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਜਾਂ ਕੌਡਾ ਰਾਖਸ਼, ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ।
ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਸਭ ਭੇਖੀ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ।
ਕਰਮਕਾਂਡ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ, ਭੇਦ ਮਿਟਾਇਆ ਬਾਬੇ।
ਲਾਲੋ ਨੂੰ ਉਸ ਗਲ਼ ਨਾਲ ਲਾਇਆ, ਭਾਗੋ ਵਰਗੇ ਜਾਗੇ।
ਮੰਗਿਆ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ, ਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੀ ਇੱਕ ਕੀਤਾ।
ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਾਟਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੀਤਾ।
ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਬਰ ਕਹਿ ਕੇ, ਫਿੱਟ ਲਾਹਨਤ ਸੀ ਪਾਈ।
ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਕੌਤਕ ਅੱਜ ਤੱਕ, ਗਾਵੇ ਸੁਣੇ ਲੋਕਾਈ।
ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ, ਉਸ ਲਈ ਸਨ ਇਕ ਜੈਸੇ।
ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਅਜਬ ਬਾਤ ਹੈ, ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਨੇ ਕੈਸੇ।
ਨਾਥਾਂ, ਪੀਰਾਂ, ਜੋਗੀਆਂ ਨੇ ਜਦ, ਸੁਣੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ।
ਮਿਟ ਗਈ ਹਉਮੈ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਆ, ਬਣ ਗਏ ਉਹਦੇ ਹਾਣੀ।
ਲਹਿਣੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗੁਰਿਆਈ।
ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ, ਰੀਤੀ ਨਵੀਂ ਚਲਾਈ।
ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦਾ ਜਸ ਤੇ ਬਾਣੀ, ਸੁਣੀ ਬੇਟੀ ਜਦ 'ਰੂਹੀ'।
ਨਿੱਤ ਸਵੇਰੇ 'ਜਪੁਜੀ' ਪੜ੍ਹਦੀ, ਕਰਦੀ ਤੂੰ ਹੀ ਤੂੰ ਹੀ।
ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ਼ ਕੇ ਆਪਾਂ, ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗਾਈਏ।
ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਰਹੀਏ, ਨਾਲ਼ੇ ਸਭ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਮਨਾਈਏ।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
 # 1, ਲਤਾ ਗਰੀਨ ਐਨਕਲੇਵ, ਪਟਿਆਲਾ-147002
(9417692015)

ਕਾਵਿ ਰੰਗ

ਕਹਿਣਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ

ਪਾਏ ਪਟਾਕੇ ਧੂੰਆਂ ਬਹੁਤ ਰੋਲ ? ਕੀਤਾ,
ਗਰਦ ਚੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਮੀਆਂ।
ਲੱਖਾਂ ਫੂਕ 'ਤੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ,
ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਨੁਕਸਾਨ ਮੀਆਂ।
ਹਵਾ ਗੰਧਲੀ, ਗੰਧਲਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ,
ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ ਦਿਸਣ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਮੀਆਂ।
ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬੜਾ ਹੋਇਆ,
ਕਈ ਫੂਕੇ ਗਏ ਦੁਕਾਨ ਮਕਾਨ ਮੀਆਂ।
ਬਚਾਓ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਕਹਿਣ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ,
ਪਰ ਦਿੰਦਾ ਨੀਂ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਮੀਆਂ।
ਇੱਕ ਹੋਵੇ ਕਮਲਾ, ਦੇਵੇ ਸਮਝਾ ਵਿਹੜਾ,
ਕੀ ਕਮਲਿਆ ਨੂੰ ਕਹੇ ਕੋਈ ਆਣ ਮੀਆਂ।
ਜਾਨਵਰ, ਪੰਛੀ, ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦੇ,
ਦੋਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖ ਕਰੇ ਹੈਰਾਨ ਮੀਆਂ।
ਅਸੀ ਆਖਦੇ ਕੁਦਰਤ ਕ੍ਰੋਪ ਹੋ ਗਈ,
ਉਹ ਫਿਰ ਦੇਵੇ ਕਿਵੇਂ ਵਰਦਾਨ ਮੀਆਂ।
ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਸਮਝਾਇਆ ਕੋਈ 'ਪੱਤੋ',
ਡੰਡਾ ਦੇਵੇ ਅਕਲ ਦਾ ਦਾਨ ਮੀਆਂ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇਰੀ ਅਦੁੱਤੀ ਚੰਗਿਆਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇਰੀ ਵੱਡੀ ਕਮਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਅਲਖ ਜਗਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੀ ਮਤ ਪਾਈ।।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੰਡ ਛੱਕਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਬਣਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਲੋਕਾਈ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੁਧਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸੱਚੇਸੌਦੇ ਦੀ ਪਿਰਤ ਬਣਾਈ ।।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀ ਵਡਿਆਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਦੀ ਅਲਖ ਜਗਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਸਮਝਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੱਕੇ ਮਦੀਨੇ ਦਿਸ਼ਾ ਹਿਲਾਈ।।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਤੇ ਬਾਲੇ ਸੰਗ ਨਿਭਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਮਤ ਬੁੱਧ ਪਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਖਲਕਤ ਅੰਦਰ ਤਰਕ ਦੀ
ਚਿਣਗ ਜਗਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੇਈ ਪਾਰ ਧੁਰ ਪ੍ਰੀਤ ਬਣਾਈ।।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਦਾਤ ਝੋਲੀ ਪਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਿਲਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਲੋਕਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਪਨਾਈ।।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਂਧੇ,ਮੌਲਵੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ
ਚੇਟਕ ਲਗਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮੇਰੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਾਈ।
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਂਧਿਆਂ ਦੀ ਦੁਵਿਧਾ ਹਟਾਈ
ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਵਧਾਈ।

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਪੰਜਾਬ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੈਰ

ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ , ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਕੀ ਤੱਕਦਾ ,
ਕਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ , ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਤੱਕ ,
ਚਾਰ ਦਿਸਾਵਾਂ , ਘੁੰਮੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਓਹ ਫੇਰ ਵੀ ਨਾ ਹੋਏ ,ਥੱਕ ।
ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ
ਕਈ ਮਿੱਟੀਆਂ ਨੇ , ਕੀਤਾ ਗੰਦਾ
ਤੇ ਕਈ ਪਾਣੀਆਂ ਨੇ , ਧੋਇਆ
ਧੰਨ ਸੀ , ਓਹ ਮਿੱਟੀ ਪਾਣੀ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ , ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ
ਜਿਊਂਦੇ ਨੇ , ਓਹ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ
ਬਣ ਬਣ , ਕਈ ਓਹ ਲੱਖ ।
ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ
ਠੇਡੇ ਖਾਦੇ , ਕਈ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ
ਪੈਰੀਂ ਕੰਡੇ ਚੁਭੇ , ਕਈ ਹਜਾਰ
ਚਲਦੇ ਰਹੇ , ਵੱਲ ਮੰਜਲਿ ਦੇ
ਕਹਿ , ਇਕੋ ਹੈ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਹਰ ਪਾਸੇ , ਬਸ ਓਹੀ ਵਸਦਾ
ਜਾ ਮੱਕੇ ਕੱਢਿਆ ਸੱਕ ।
ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ
ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ,ਜਨਮ ਲਿਆ
ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ , ਲੋਕੋ ਧੰਨ
ਹਲ ਚਲਾਇਆ , ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਕਰ ਖੇਤੀ , ਉਗਾਇਆ ਲੋਕੋ ਅੰਨ
ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ , ਮੈਂ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ
ਮੱਥੇ ਲਾਵਾਂ , ਮੈਂ ਓਹਨੂੰ ਚੱਕ ।
ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ ਕੌਡੇ ਰਾਕਸ , ਕਈ ਵਲੀ
ਕੰਧਾਰੀ
ਬਾਬੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਸੀ ਪਾਏ ,
ਆਪਣੀ , ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ ਨੇਕ ਕਮਾਈ
ਕਈ ਮਲਕ , ਸੱਜਣ ਜਹੇ ਸਮਝਾਏ
ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ , ਬਾਬਰ 'ਦਰਦੀ'
ਆਪੇ ਚਲਦੇ , ਦੇਖ ਚੱਕੀ ਦੇ ਚੱਕ ।
ਤੂੰ ਨੂਰਾਨੀ

ਸਵਿਨਾਥ ਦਰਦੀ
ਸੰਪਰਕ :- 98551/ 55392

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਬਾਣੀ ਧੁਰ ਕੀ ਧੁਰ 'ਚੋ ਅਗੰਮੀ ਜਦੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ,
ਉਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਜ਼ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ ...
ਉਦਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ,
ਹਰ ਪੰਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ ...
ਹਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸੀ ਬਹੁਤ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ,
ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਪਹਿਲਾ ਆਗਾਜ਼ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ...
ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਰਬਾਬ ਦੀ ਤਾਰ ਛੇੜੀ ,
ਇਕ ਓਅੰਕਾਰ ਦੀ ਧੁਨ ਵਿੱਚ
ਸਭ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ ...
ਹੱਕ ਤੇ ਹਲਾਲ ਦੀ ਪਰਖ ਓਹਨੇ ਕੀਤੀ ,
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਯੁਗ ਦਾ ਜਹਾਜ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ ...
ਰਾਜੇ ਬਣ ਕਸਾਈ ਪਾਪ ਕਮਾਉਂਦੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ,
"ਸਰਬਜੀਤ" ਉਦੋਂ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੇ
ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬਣਿਆ ਨਾਨਕ ...

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਣਾ
ਮੋਬਾਇਲ- 76967-08575

ਕੰਗਣਾ

ਕਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਫਰੋਲ ਕੇ ਵੇਖ ਕੰਗਣਾ ਤੂੰ,
ਬੜੇ ਕੱਬੇ ਸੁਭਾਅ ਨੇ ਇਹਨਾ ਪੰਜਾਬੀਆ ਦੇ॥
ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੀ ਰਾਂਝਿਆ ਘਰੋ ਨਿਕਲਣਾ ਨਹੀਂ ,
ਤਾਹਨੇ ਸੁਣਕੇ ਤੇਰੇ ਜਿਹੀਆ ਭਾਬੀਆ ਦੇ ॥
ਕਦੇ ਪੁੱਛ ਜਾਕੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਗੋਰਿਆ ਤੋਂ,
ਕਿੱਡੇ ਜਿਗਰੇ ਇਹਨਾ ਨਬਾਬੀਆ ਦੇ ॥
ਸਾਡੀ ਅਣਖ ਵੰਗਾਰਕੇ ਸੁੱਕਾ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇਈਏ,
ਥੱਲੇ ਪੱਟ ਦੇਣੇ ਅਸੀ ਗੁਰਗਾਬੀਆ ਦੇ॥
ਡਾਕਟਰ ਗਿਣਦੇ ਸੀ ਉਦੋ ਛੇਕ ਰਹਿਗੇ,
ਨਿਸਾਨ ਦਿਸਦੇ ਸੇਰਾ ਦੀਆਂ ਬਾਘੀਆ ਦੇ॥
ਸੁਰਜੀਤ ਤੱਤੇ ਖ਼ੂੰਨ ਨੂੰ ਠਾਰਦੇ ਬਰਫ ਵਾਂਗੂੰ,
ਖੰਭ ਕੁਤਰਨੇ ਆਉਦੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁਰਗਾਬੀਆ ਦੇ ॥

ਸੁਰਜੀਤ ਫੁਲੇੜਾ
9815533945

ਇਕ ਸਾਵਣ ਹੋਰ

ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ
ਇਕ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਜਿਹੀ ਘੁਲ਼ ਗਈ ਸੀ
ਜਦੋਂ ਰਾਹ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ
ਤੇਰੀ ਹੁਸੀਨ ਜ਼ੁਲਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਸੀ
ਕਈ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਮਾਨ ਰੁਲ਼ ਗਏ
ਤੇਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਰਾਜ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ
ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਰ੍ਹਦੀ ਕੋਈ ਬੱਦਲੀ
ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਵਰ੍ਹ ਗਈਓਂ
ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ
ਜਲ ਥਲ ਕਰ ਗਈਓਂ

ਐੱਨ. ਚੰਦੀ
91-98557-71166

ਸੱਚ ਬੋਲ ਕੇ ਠੋਕਰ

ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੂੰ ਮੰਗੀ ਕਦੇ ਦਾ ,
ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਗੀ ਕਦੇ ਨਾ ।
ਜੇ ਵਾਹ ਪੈ ਗਿਆ ਤੰਗੀ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ,
ਐਵੇਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਟੰਗੀ ਕਦੇ ਨਾ ।
ਉਸ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਲਈ ਮਿੱਠੜਾ ,
ਜੋ ਵੀ ਕਰਦਾ ਕਰਦੈਂ "ਰੱਬ "ਡਾਹਢਾ ।
ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੋਲ ਕੇ ਠੋਕਰ ਤਾਂ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਖਾਧੀ ਆ ,
ਪਰ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਕਦੇ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ ।
ਨਾ ਮੈਲੀ ਅੱਖ ਨਾ ਤੱਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ,
ਧੌਖੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ।
ਤੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਈ ਖ਼ੂਨ ਡੋਲ ਕੇ,
ਪਰ ਕਫਨ ਨਾਲ ਨਾ ਢੱਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ।
ਤੂੰ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੀ ਮੈ ਕਿਉ ਹੋਵਾ ?
ਜੇ ਉਹ ਕਦੇ ਨੀ ਹੋਇਆ ਸਾਡਾ।
ਮੈ ਸੱਚ ਬੋਲ ਕੇ ਠੋਕਰ ਤਾ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਖਾਦੀ ਆ,
ਪਰ ਝੂਠ ਬੋਲਕੇ ਕਦੇ ,ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ।

ਲੇਖਕ- ਮਨਦੀਪ ਖਾਨਪੁਰੀ
ਮੋਬਾਇਲ ਨੰ .9779179060

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 327

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

07 NOV TO 13 NOV, 2025

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instragram
LinkedIn
Tiktok

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com
Email- preetnamausa@gmail.com